

WILHELM
STENHAMMAR
1871-1927

Symfoni nr 2 i g-moll

Symphony No 2 in G minor

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Finn Rosengren

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1635/Edition no. 1635
2023
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-736-0

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Orkesterbesättning/Orchestra

Flauto I, II,

Oboe I, II

Clarinetto I, II in A, B

Fagotto I, II

Corno I, II, III, IV in E, F

Tromba I, II in B

Trombone I, II (tenori)

Trombone III (basso)

Timpani

Violini I

Violini II

Viole

Violoncelli

Contrabassi

11

Fl. *dim.* 3 *mp* *p* *dim.* *pp*

Ob. *dim.* 3 *mp*

Cl. (B) *dim.* 3 *mp* *p*

Fag. *mp* *p*

2

VI. I *f* *mf*

VI. II *pp* *f* *mf*

Vle. *p* *più p* *pp* *f* *mf*

Vc. *p* *f*

21

Ob. *p* *mf*

Cl. (B) *p* *mf*

Fag. *p* *mf*

Cor. (F) *p* *mf*

3

VI. I *f* *mf* *cresc.* *f* *f*

VI. II *f* *mf* *cresc.* *f* *f* arco

Vle. *cresc.* *f* *f* arco

Vc. *mf* *cresc.* *f* *f* arco

Cb. *mf* *cresc.* *f* *f* arco

This musical score page contains two systems of staves. The first system includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), Bassoon (Fag.), French Horn (Cor. (F)), Trumpet in B-flat (Tr. (B)), and Trombone (Tbn.). The second system includes Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.).

Measure 40 is marked with a first ending bracket and a box containing the number 5. The score includes various dynamic markings such as *cresc.*, *fz*, *mf marc.*, and *f*. Performance instructions like *a 2* and *fz >* are also present. The woodwinds and strings play melodic lines, while the brass instruments provide harmonic support.

49 6

Fl. *più f* *ff*

Ob. *più f* *ff* *marcatissimo*

Cl. (B) *più f* *fz* *p* *f* *marcatissimo* II.

Fag. *più f* *fz* *p* *f* *marcatissimo*

Cor. (F) *più f* *ff* *p* *f* *f* *marcatissimo*

Tr. (B) *f* *dim.* *p* *f* *marcatissimo*

Tbn. II. *f* *dim.* *p*

III. *f* *dim.* *p*

6

VI. I *ff* *marcatissimo*

VI. II *ff* *marcatissimo*

Vle *più f* *ff* *marcatissimo*

Vc. *più f* *ff* *marcatissimo*

Cb. *p* *ff* *marcatissimo*

58

7 Poco ritenuto a tempo

Fl. *p espress.*

Ob. *fz pp p espress.*

Cl. (A) Muta in A *p espress.* in A

Fag. *fz pp p*

Cor. (F) II. I, II muta in E *fz p pp* in E II. IV. *p*

7 Poco ritenuto a tempo

Vl. I *fz p dim. pp*

Vl. II *fz p dim. pp*

Vle. *fz pp p*

Vc. *fz p dim. pp*

Cb. *p* div.

69 8

Fl. *mp* *poco* *mf* *cresc.* *f*

Ob. *mp* *poco* *mf* *cresc.* *f*

Cl. (A) *mp* *poco* *mf* *cresc.* *f*

Fag. *p* *cresc.* *f*

Cor. (E) *cresc.* *mf*

VI. I *poco cresc.* *poco più cresc.* *mf dim.*

VI. II *poco cresc.* *poco più cresc.* *mf dim.*

Vle *cresc.* *f dim.*

Vc. *poco cresc.* *3* *poco più cresc.* *mf dim.*

Cb. *cresc.* *f dim.*

79 a 2 9 poco rallent. Tranquillo

Fl. *dim.* *p* *più p* *mp*

Ob. *dim.* *p*

Cl. (A) *dim.* *p* *dim.* *pp* muta in B

Fag. *p* *dim.* *pp* *p* *dim.*

Cor. (E) *dim.* *p* *dim.* *pp* *mp dim.* *p* *dim.* *pp* *dolce dim.*

9 poco rallent. Tranquillo

VI. I *tr* *p dim.* *pp*

VI. II *tr* *p dim.* *pp*

Vle *tr* *dim.* *p* *pp*

Vc. *tr* *p* *dim.* *pp*

Cb. *p* *dim.* *pp*

88

Fl. *espress.* **10** *molto espress.*

Cl. *ppp* Muta in B

Fag. *pp* I. *pp* in F

Cor. (E) *ppp* Muta in F

10

VI. I *pp* 3

VI. II *pp* 3

Vle *pp* 3

Vc. *pp*

Cb. *pp*

98

Fl. *animando* *f* **11** *Animato* *ff* a 2

Ob. *ff*

Cl. (B) *in B* I. *f* *ff*

Fag. *p cresc.* 3 *fz*

Cor. (F) *cresc.* I. *pp* in F

11 *Animato* *pp*

VI. I *animando* 3 *p cresc.* 3 3 3 3

VI. II *poco cresc.* 3 3 3 3 *p cresc.* 3 3 3 3

Vle *poco cresc.* *più cresc.* *f* *f* *arco* *fz*

Vc. *poco cresc.* *più cresc.* *pizz.* *f* *f* *arco* *fz*

Cb. *poco cresc.*

105 ^{a 2} 12 Ben tenuto

Fl. *p cresc.* *ff* *ff*

Ob. *p cresc.* *ff* *ff* *f*

Cl. (B) *p* *f* *cresc.* *ff* *f*

Fag. *f* *cresc.* *ff* *f*

Cor. (F) *cresc.* *fz* *f* *mf* *mp*

Tr. (B) *pp cresc.* *f* *mf* *mp* *p*

Tbn. *fz* *mf* *mf*

Timp. *fz p cresc.* *f*

VI. I *f* *cresc.* *ff* *f*

VI. II *f* *cresc.* *ff* *f*

Vle *div.* *f* *pizz.* *f cresc.* *arco* *ff* *f*

Vc. *f* *cresc.* *ff* *f*

Cb. *pizz.* *f* *arco* *ff*

113

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

f

f marc.

mf marc.

p

3

5

This musical score page contains measures 13 and 14 for a variety of instruments. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), Bassoon (Fag.), and Cor Anglais (F). The string section includes Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The Trumpet in B-flat (Tr. (B)) is also present. The score is written in a key signature of one flat and a common time signature. Measure 13 begins with a dynamic of *f* for the Flute and Oboe, and *p* for the Clarinet and Bassoon. Measure 14 features dynamics of *dim.* and *p* for the woodwinds, and *f* for the strings. The string section includes specific markings for *dim.*, *p*, and *dolce*. The woodwind parts include triplets and slurs. The string parts include slurs and dynamic markings. The overall texture is complex, with many instruments playing simultaneously.

131 poco a poco rallentando 15

Ob. *p*

VI. I *più p* *pp* *ppp*

VI. II *più p* *pp* *ppp*

Vle *più p* *pp* *ppp*

Vc. *più p* *pp* *ppp*

Cb. *più p* *pp*

143 16 Tempo I, ma tranquillo

Fl. *p*

Ob. *dim.* *ppp* *p*

Cl. (B) *p*

16 Tempo I, ma tranquillo

VI. I *mp*

VI. II *sempre pp*

Vle *sempre pp*

Vc. *p*

Cb. *p*

17

154

Fl. I.

Ob. I.

Cl. (B) I.

Fag.

Cor. (F) I, II.

VI. I.

VI. II.

Vle.

f ben ten.

f ben ten.

dolce

poco cresc.

poco cresc.

18 (di qui sin al numero 22 successivamente più animato)

19

163

Fl.

Ob.

Cl. (B) I.

Fag.

Cor. (F)

VI. I.

VI. II.

Vle.

mf

p

mf

p

p

p poco cresc.

dolce

f ben ten.

f ben ten.

f ben ten.

dolce

mf

pp

mf

pp

172 20

Fl. *p* *poco cresc.* *mp*

Ob. *p* *p* *mp*

Cl. (B) *p* *poco cresc.* *mp*

Fag. *p* *mp*

Cor. (F) *p* *pp* *pp*

20

VI. I. *f ben marc.*

VI. II. *poco cresc.* *p*

Vle. *poco cresc.* *p*

Vc. *f ben marc.*

Cb. *f ben marc.*

181

Fl. *mf* *poco a poco più f*

Ob. *mf* *poco a poco più f*

Cl. (B) *poco cresc.* *mf* *poco a poco più f*

Fag. II. *poco cresc.* I. *mf* *poco a poco più f* a 2

Cor. (F) *p <* *pp* *poco a poco cresc.* *cresc.*

Tr. (B) *p <* *pp* *p* *poco a poco cresc.*

Tbn.

Timp.

VI. I *f* *f* *f*

VI. II *poco cresc.* *mp* *cresc.* *f*

Vle *poco cresc.* *mp* *cresc.* *f*

Vc. *f* *f* *f*

Cb. *f* *f* *f*

190

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

sempre più f

ff

mf

f

più f

a 2

198 22 23

Fl.
Ob.
Cl. (B)
Fag.
Cor. (F)
Tr. (B)
Timp.
VI. I
VI. II
Vle
Vc.
Cb.

f marc. *f* *f marc.* *f marc.* *f marc.*

sempre f *sempre f e ben marc.* *ff* *f* *sempre f e ben marc.* *ff* *sempre f* *sempre f*

Musical score for orchestra, measures 207-240. The score is in a key signature of three flats and a common time signature. It features parts for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in Bass (Cl. (B)), Bassoon (Fag.), Cor in F (Cor. (F)), Trumpet in Bass (Tr. (B)), Timpani (Timp.), Violin I (Vl. I), Violin II (Vl. II), Viola (Vle), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.).

Measure 207 is marked with a dynamic of *f*. A boxed number "24" appears above measure 208. The Flute part has a first ending bracketed from measure 207 to 208. The Oboe part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f* and *a 2*. The Clarinet in Bass part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f* and *a 2*. The Bassoon part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f*. The Cor in F part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f marc.* and *a 2*. The Trumpet in Bass part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f marc.* and *a 2*. The Timpani part is silent. The Violin I part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *ff* and *f*. The Violin II part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *ff* and *f*. The Viola part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209. The Violoncello part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209. The Contrabass part has a first ending bracketed from measure 207 to 208, and a second ending starting at measure 209, marked *f*.

216

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

25

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

ff

ff

f

f

f

ff

ff

f

pp

f

cresc.

ff

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

a 2

I.

a 2

p

26

225

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

Vi. I

Vi. II

Vle

Vc.

Cb.

f

mf

fz

p

ff

cresc.

pp

dim.

a 2

I.

3

233

Fl. *ff* *f* *p* *poco cresc.* *dim.*

Ob. *ff* *f* *ff* *p* I.

Cl. (B) *fff* *f* *ff* *p* I. II.

Fag. *ff* *fff* *f* *ff* *p* *più p*

Cor. (F) *fff* *ff* III. *pp*

Tr. (B) *ffz* *ffz* *p dim.* *pp*

Tbn. *ffz* *f*

Timp. *ffz* *f*

27

VI. I *ff*

VI. II *ff*

Vle *ff* *p* *dim.*

Vc. *ffz* *f* *pizz.* *p* *più p*

Cb. *ffz* *f*

241 28

Fl. *pp* *ff* *a 2*

Ob. *f* *cresc.* *ff*

Cl. (B) *f* *cresc.* *ff*

Fag. *f* *cresc.* *ff* *dim.* *pp*

Cor. (F) *f* *ff*

Tr. (B) *f* II.

Tbn. *f*

28

Vl. I *ff*

Vl. II *ff*

Vle. *ff*

Vc. *pp* *ff* *arco* *div.* *dim.*

Cb. *ff* *dim.*

249 29

Fag. *p* I.

Vc. *p*

Cb. *p* *più dim.* *pp*

258 30

Fag. *I.* *ppp* *dim.*

Cor. (F) *pp* *perdendosi* *IV.* *pp*

Cb. *sempre pp* *poco cresc.*

268 31

Ob. *I.* *mp*

Cl. (B) *I.* *p* *pp* *morendo* *pppp*

Cor. (F) *pp* *perdendosi* *IV.* *pp*

Vc. *pp*

Cb. *mp dim.* *pp*

278 32

Fl. *mp* *I.* *p* *3* *3*

Ob. *p* *3* *3*

Cl. (B) *mp* *3* *p* *3* *3*

Fag. *mp* *I.*

Cor. (F) *p* *morendo* *mp*

Tr. (B)

32

VI. I

VI. II *pp* *poco a poco meno pp*

Vle *pp* *poco a poco meno pp*

Vc. *poco a poco*

Cb. *poco a poco*

287

33

Fl. *mp* *f*

Ob. *mf* *f* *mf* *f*

Cl. (B) *mp* *f*

Fag. *mp*

Cor. (F) *p* *mf*

Tr. (B) *p* *dim.* *più p*

Tbn.

Timp. *pp*

33

Vl. I *pp cresc.*

Vl. II *p cresc.* *div.* *mp dim.*

Vle *p cresc.* *div.*

Vc. *cresc.* *mp cresc.*

Cb. *cresc.* *mp cresc.*

296

Fl. *più f* *cresc.* *ff* *fff* 3 3

Ob. *più f* *più f* *cresc.* *ff* *fff* 3 3

Cl. (B) *più f* *cresc.* *ff* *fff* 3 3

Fag. *ff* *f*

Cor. (F) *p* *mf* *cresc.* *f (ma non troppo)*

Tr. (B) *pp* *cresc.* *f (ma non troppo)*

Tbn. *pp* *p* *mf*

Timp. *cresc.* *f*

34

VI. I *mf sempre cresc.* *f (ma non troppo)*

VI. II *pp* *cresc.* *f (ma non troppo)*

Vle *mf sempre cresc.* *f (ma non troppo)*

Vc. *mf cresc.* *ff* *f*

Cb. *mf cresc.* *ff* *f*

304 a 2

Fl. *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Ob. *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Cl. (B) *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Fag. *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Cor. (F) *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Tr. (B) *più f* *pp cresc.* *f fz f* *mf* *I.* *mf*

Tbn. *mf* *mf* *mf*

Timp.

Vl. I *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Vl. II *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Vle *p cresc.* *f fz f* *cresc.*

Vc. *p cresc.* *f fz f* *f*

Cb. *p cresc.* *f fz f* *f*

36

314

Fl. *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff* *a 2*

Ob. *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Cl. (B) *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Fag. *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Cor. (F) *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Tr. (B) *mf* *più f* *ff* *f*

Tbn. *più f* *fzp* *f*

Timp. *pp cresc.* *f* *f* *p* *f*

36

VI. I *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

VI. II *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Vle *più f* *cresc.* *ff* *sempre ff*

Vc. *più f* *ff* *sempre ff*

Cb. *più f* *ff* *sempre ff*

322 a 2

Fl.
Ob.
Cl.
(B)
Fag.
Cor.
(F)
Tr.
(B)
Tbn.
Timp.
Vl. I
Vl. II
Vle
Vc.
Cb.

Muta in A
Muta in A

f
fz
dim.
fz
fz
dim.
fz
fz
dim.
fz
fz
dim.
f
fz
fz
fz
fz
fz
dim.
fz
fz
dim.
fz
fz
dim.
fz

333 poco rit. 38 a tempo p

Fl. p

Ob. pp pp

Cl. (B) in A dolce p

Fag. pp p

Cor. (F) pp dolce p

Tbn. p

Timp. p

Vi. I poco rit. 38 a tempo p espress.

Vi. II pp p espress.

Vle p p espress.

Vc. p p

Cb. ppp cresc. mf dim. p

344

Fl. *poco cresc.* *più cresc.* *f* *p*

Ob. *p cresc.* *mf* *p*

Cl. (A) *cresc.* *f* *p* *dim.*

Fag. *cresc.* *f* *p*

Cor. (F) *cresc.* *mf* *p* *dim.*

Tbn. *p* *dim.*

Timp. *dim.*

VI. I *cresc.* *f* *dim.*

VI. II *cresc.* *f* *dim.*

Vle *cresc.* *f* *dim.*

Vc. *cresc.* *mf* *dim.*

Cb. *cresc.* *mf* *dim.*

39

353 40 poco rallent. Tranquillo

Fl.

Ob.

Cl. (A)

Fag.

Cor. (F)

Tbn.

Timp.

pp *poco cresc.* *dim.* pp

pp *poco rallent.* Tranquillo

3 *p* *pp*

3 *p* *pp*

3 *p* *pp*

pp *pp*

pp *pp*

pp *pp*

poco animando

362 **41**

Fl. *pp*

Ob. *p* *pp*

Cl. (A) *pp* muta in B

Fag. *p*

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

poco animando

41

VI. I *poco a poco cresc.*

VI. II *poco a poco cresc.*

Vle *poco a poco cresc.*

Vc. *poco a poco cresc.*

Cb. *poco a poco cresc.*

Molto energico

369 42 ^{a 2}

Fl. *poco cresc.* *più cresc.* *f* *f* *f*

Ob. *poco cresc.* *più cresc.* *f* *più f* *f*

Cl. (B) *f* *f*

Fag. *poco cresc.* *più cresc.* *f* *più f* *ff* *f*

Cor. (F) *p* *f* *f*

Tr. (B) *p cresc.* *mf*

Tbn. *pp* *cresc.* *mf*

Timp. *cresc.* *f*

Vi. I 42 *f*

Vi. II *f*

Vle *f*

Vc. *f*

Cb. *f*

Molto energico

43 Ben tenuto

This musical score page contains measures 375 through 430. The woodwind section (Flute, Oboe, Clarinet in B-flat, Bassoon) and strings (Violins I & II, Viola, Violoncello, Contrabass) are active throughout. The brass section (Cor in F, Trumpets in B-flat, Trombones, Timpani) has more limited parts. The score includes various dynamics such as *più f*, *ff*, and *f*, along with articulation like accents and slurs. Measure 430 features a *f marc.* (forte marcato) instruction for the strings. A rehearsal mark '43 Ben tenuto' is present at the beginning of the second system.

44

382

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

44

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

più f

p

f

5

390

Fl. *f* *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *mf*

Ob. *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *mf*

Cl. (B) *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *mf*

Fag. *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *mf*

Cor. (F) *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *mf*

Tr. (B) *p* *cresc.* *f* *pp* *p cresc.* *f* *p*

Tbn. *p* *cresc.* *f* *pp* *p cresc.* *f* *p*

45

45

VI. I *ff* *ffz > p*

VI. II *ff* *ffz > p*

Vle *ff* *ffz > p*

Vc. *ff* *ffz > p*

Cb. *cresc.* *ff* *p* *mf cresc.* *ff* *p*

399 *rallentando* *a tempo, poco sostenuto* 46

Fl. *cresc.* *ff*

Ob. *cresc.* *ff*

Cl. (B) *cresc.* *ff*

Fag. *cresc.* *ff*

Cor. (F) *cresc.* *ff* *ben tenuto pp*

Tr. (B) *cresc.* *f*

Tbn. *cresc.* *f*

rallentando *a tempo, poco sostenuto* 46

VI. I

VI. II

Vle *pp* *dim.* *ppp*

Vc. *pp* *dim.* *ppp* *p ben tenuto*

Cb. *pp* *dim.* *ppp* *p ben tenuto*

412

Fl. *p ben tenuto* *pp* *p poco cresc.* *pp* *mp cresc.*

Ob. *p ben tenuto* *pp* *p poco cresc.* *pp* *mp cresc.*

Cl. (B) *p ben tenuto* *pp* *p poco cresc.* *pp* *mp cresc.*

Fag. *mf ben tenuto*

Cor. (F) *pp ben tenuto* *poco cresc.* *p*

Tbn.

VI. I *pp*

VI. II *pp*

Vle *pp* *mf ben tenuto*

Vc. *p* *mp cresc.*

Cb. *p* *mp cresc.*

422

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tbn.

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

pp *mf cresc.* *p* *poco f*

pp *mf cresc.* *p* *poco f*

pp *mf cresc.* *p* *poco f*

p *f* *p dim.* *f*

cresc. *f dim.* *p* *mf dim.*

cresc. *f dim.* *p* *f marc.* *dim.*

cresc. *f dim.* *p* *mf dim.*

poco f nobile e ben ten. *p dim.* *pf*

poco f nobile e ben ten. *p dim.* *pf*

pp *p* *f espress.*

pp *p* *f espress.*

pp *pp cresc.* *f dim.* *p* *f marc.* *dim.*

pp *pp cresc.* *f dim.* *p* *f marc.* *dim.*

pp *mf cresc.* *pp* *f* *p*

pp *mf cresc.* *pp* *f* *p*

a 2

f marc.

poco stringendo

49

432

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

p *mf* *p* *cresc.* *cresc.*

p *mf* *p* *cresc.* *cresc.*

p *mf* *mf marc.* *p cresc.* *cresc.*

p *mf* *p* *cresc.* *marc. e cresc.*

a 2
p *mf marc.* *p cresc.* *marc. e cresc.*

a 2
p dim. *f* *più f* *mf cresc.*

p *poco* *mp dim.* *p* *cresc.* *marc.*

p *mf marc.* *p* *mf marc.* *p cresc.* *marc.*

p *poco* *mp dim.* *p* *cresc.* *pp* *cresc.*

I.
p dim. *pf* *pp* *cresc.*

p dim. *pf* *pp* *cresc.*

pp *cresc.*

49

poco stringendo

p *mf* *f* *cresc.*

p *f* *marc.*

p *mf marc.* *f* *mf cresc.* *marc.*

p *mf* *f* *mf cresc.*

mf *pp* *f* *mf cresc.*

mf *pp* *f* *mf cresc.*

50 Poco più, ma sempre ben tenuto

51

441

Fl. *f*

Ob. *fz* *f*

Cl. (B) *fz* *f*

Fag. *fz* *f* *a 2*

Cor. (F) *fz* *f*

Tr. (B) *mf* *p* *f* *mf*

Tbn. *mf* *p* *f*

Timp. *f* *mf*

50 Poco più, ma sempre ben tenuto

51

Vi. I *fz* *sempre f*

Vi. II *fz* *sempre f* *tr*

Vle *fz* *sempre f*

Vc. *fz* *sempre f*

Cb. *fz* *sempre f*

450

Fl. *fz* *a 2* **52**

Ob. II.

Cl. (B) *a 2* *tr* *a 2*

Fag. *a 2*

Cor. (F) *f* *f*

Tr. (B) *mf*

Tbn.

Timp. *mf*

VI. I *div.* *fz* *a 2* **52**

VI. II *tr*

Vle.

Vc. *div.*

Cb. *f*

Detailed description: This page of a musical score, numbered 44, contains measures 450 through 52. The score is for a full orchestra. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), and Bassoon (Fag.). The brass section includes Horns in F (Cor. (F)), Trumpet in B-flat (Tr. (B)), and Trombone (Tbn.). The percussion section includes Timpani (Timp.). The string section includes Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score features various dynamics such as *fz* (forzando), *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), and *div.* (divisi). There are also performance markings like *a 2* (second octave) and *tr* (trill). A rehearsal mark **52** is present in the upper right of the woodwind and string staves.

459 53

Fl. *f* *sempre f*

Ob. *fz* *f* *a 2* *sempre f*

Cl. (B) *a 2* *sempre f*

Fag. *a 2* *b* *sempre f*

Cor. (F) *sempre f*

Tr. (B) *mf* *più f* *f*

Tbn.

Timp. *mf* *più f* *f*

53

VI. I *fz* *sempre f*

VI. II *sempre f*

Vle. *sempre f*

Vc. *sempre f*

Cb. *sempre f*

476 Riten.

Fl. *più f* *sempre più f* *ff* *a 2*

Ob. *più f* *sempre più f* *ff*

Cl. (B) *più f* *sempre più f* *ff*

Fag. *più f* *sempre più f* *fz fz ff*

Cor. (F) *più f* *ancora più f* *a 2*

Tr. (B) *poco più f* *più f* *fz fz mf mf*

Tbn. *poco più f* *più f* *fz fz mf*

Timp. *poco più f* *più f* *fz mf f*

Vi. I *più f* *più f* *ff* Riten.

Vi. II *più f* *più f* *ff*

Vle. *più f* *più f* *ff*

Vc. *più f* *più f* *ff*

Cb. *più f* *più f* *fz fz*

55 *Sostenuto assai* *ritardando*

483

Fl. *ff* *cresc.* *fff*

Ob. *a 2 ff* *cresc.* *fff*

Cl. (B) *a 2 ff* *cresc.* *fff*

Fag. *ff* *cresc.* *fff*

Cor. (F) *ff* *cresc.* *fff*

Tr. (B) *f* *p* *cresc.* *ff*

Tbn. *fz* *p* *cresc.* *ff*

Timp. *fz dim.* *pp* *cresc.* *fz fz ff*

55 *Sostenuto assai* *ritardando*

VI. I *fz* *mf* *cresc.* *fff*

VI. II *fz* *mf* *cresc.* *fff*

Vle *fz* *mf* *cresc.* *fff*

Vc. *fz* *mf* *cresc.* *fff*

Cb. *fz* *mf* *cresc.* *fff*

II

Andante (♩ = 60)

2 Flauti
2 Oboi
2 Clarinetti in B
2 Fagotti
4 Corni in F
2 Trombe in B
3 Tromboni
Timpani

Andante (♩ = 60)

Violini I
Violini II
Viole
Violoncelli
Contrabassi

9 1 2

VI. I
VI. II
Vle
Vc.
Cb.

19

VI. I

Vle

Vc.

Cb.

poco cresc.

più

poco

più

poco

più

27

3

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

cresc.

f

dim.

pp cresc.

f

p

molto p

cresc.

f dim.

p

p

più p

pp

cresc.

f dim.

p

più p

pp

cresc.

f dim.

p

più p

pp

cresc.

f dim.

p

35

4

Ob.

Cl. (B)

Fag.

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

I.

p

I.

p

I.

p

pp

sempre pp

sempre pp

sempre pp

sempre pp

sempre pp

sempre pp

43 5

Ob. *molto p*

Cl. (B) *molto p*

Fag. *molto p*

Vi. I *ppp*

Vi. II *ppp*

Vle. *ppp*

Vc. *ppp*

Cb. *ppp*

50 6

Ob.

Cl. (B) *pp*

Fag. *pp*

Cor. (F) *pp* III.

Vi. I *pp*

Vi. II *pp*

Vle.

Vc.

Cb.

9

75

Ob. *a 2* *f*

Cl. (B) *a 2* *f*

Cor. (F) I, II. *mf*

VI. I *p* *dim.* *pp* *mf* *f*

VI. II *p* *dim.* *cresc.* *mf* *f*

Vle *p* *dim.* *cresc.* *mf* *f*

Vc. *p* *cresc.* *mf* *f*

Cb. *p* *mf* *f*

10

83

Fl. *p cresc.* *ff* *dim.*

Ob. *più f* *cresc.* *ff* *dim.*

Cl. (B) *più f* *cresc.* *ff* *dim.* *p*

Fag. *f* *cresc.* *ff*

Cor. (F) *più f* *f*

VI. I *più f* *più f* *cresc.* *ff possibile*

VI. II *più f* *più f* *cresc.* *ff possibile*

Vle *più f* *più f* *cresc.* *ff possibile*

Vc. *più f* *più f* *cresc.* *ff possibile*

Cb. *più f* *più f* *cresc.* *ff possibile*

90

Fl. *p*

Cl. (B) *molto p* *dim.*

Vl. I *dim.* *p sempre dim.*

Vl. II *dim.* *p sempre dim.*

Vle *dim.* *p sempre dim.* *pp*

Vc. *dim.* *p sempre dim.*

Cb. *dim.* *p sempre dim.*

98

Fl. *mf* *p*

Cl. (B) *molto p* *molto p*

Fag. *pp*

Cor. (F) *pp*

Timp. *pp*

Vl. I *pp*

Vl. II *pp*

Vle *div.* *pp* *pp*

Vc. *pp*

Cb. *ppp*

12

12

107 13

Fl. II. *pp* *poco cresc.*

Ob. II. *pp* *pp poco cresc.*

Cl. (B) *poco cresc.*

Fag. *poco cresc.*

Cor. (F) II. *pp* *pp poco cresc.*

Timp. *pp*

13

Vle. *pp* *poco cresc.*

Vc. *pp* *poco cresc.*

Cb. *pp* *poco cresc.*

115 14

Fl. I. *poco più cresc.* *pp* *p*

Ob. II. *poco più cresc.* *pp* *pp* *meno p*

Cl. (B) *poco più cresc.* *pp* *pp* *meno p*

Fag. *poco più cresc.* *pp* *pp* *meno p*

Cor. (F) *poco più cresc.* *sempre pp*

Timp. *sempre pp*

14

Vl. I. *div.* *pp*

Vl. II. *pp*

Vle. *pp*

Vc. *dim.* *pp*

Cb. *dim.* *pp*

122 15

Fl. *a 2*

Ob. *più f*
a 2

Cl. (B) *a 2*
cresc.
f

Fag. *più f*
cresc.
più cresc.
f

Cor. (F) III, IV.
sempre pp

Timp. *sempre pp*

15

Vl. I *cresc.*
f

Vl. II *cresc.*
f

Vle. *cresc.*
più cresc.
f

Vc. *cresc.*
più cresc.
f

Cb. *cresc.*
più cresc.
f

128 16

Fl.

Ob. *I.*
mp
mf cresc.

Cl. (B) *I.*
mp
mf cresc.
a 2

Fag. *I.*
mp

Cor. (F) III, IV.
f

16

Vl. I *mp cresc.*
cresc.
f

Vl. II *dim.*
p
cresc.
f
dim.
p

Vle. *dim.*
p
cresc.
f
dim.
p

Vc. *dim.*
p
cresc.
f
dim.
p

Cb. *dim.*
p
cresc.
f
dim.
p

135

Fl. *f* *p*

Ob. *f* *f*

Cl. (B) *mf* *f*

Fag. *mf* *f* *più f*

Cor. (F) *mf* *f* *f* *p*

Tr. (B)

Tbn.

Vl. I *mf cresc.* *f cresc.* *p*

Vl. II *cresc.* *mf cresc.* *f cresc.* *p*

Vle *cresc.* *mf cresc.* *f cresc.*

Vc. *cresc.* *mf* *f* *più f* *p*

Cb. *cresc.* *mf* *f* *più f*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 135 to 140. It features a woodwind section (Flute, Oboe, Clarinet in B, Bassoon), a brass section (Coronet in F, Trumpet in B, Trombone), and a string section (Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, Contrabass). The woodwinds and strings play melodic lines with various dynamics and articulations. The brass section provides harmonic support. The score includes dynamic markings such as *mf*, *f*, *più f*, and *p*, as well as crescendos and first/second endings. The page number 135 is at the top left, and the page number 57 is at the top right.

17

142 I.

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

17

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

149

18

Fl. *pp*

Ob. I. *pp*

Cl. (B) *pp* *mp*

Fag. I. *pp*

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

più f

poco più f

18

Vl. I *pizz.* *p* *arco* *pp cresc.* *f*

Vl. II *pp cresc.* *f*

Vle *p* *pp* *pizz.* *p* *arco* *pp cresc.* *f*

Vc. *p* *pp* *pizz.* *p* *arco* *pp cresc.* *f*

Cb. *p* *f*

19

155

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

19

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

20

162

Fl. *cresc.* *f* *mf*

Ob. *cresc.* *f* *mf*

Cl. (B) *cresc.* *f* *mf*

Fag. *ff* *mf*

Cor. (F) *p cresc.* *f* *mf*

Tr. (B) *mf* *cresc.* *fz* *mp*

Tbn. *mf* *cresc.* *fz* *mp*

Timp. *poco cresc.* *molto cresc.* *fp cresc.* *f dim.* *p*

20

VI. I *ff* *ff*

VI. II *ff* *ff*

Vle *ff* *ff*

Vc. *ff* *poco dim.*

Cb. *ff* *poco dim.*

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

22

176

Fl. I. *p* *f*

Ob. I. *pp* *mp*

Cl. (B) I. *mf* *p* *p* *mf*

Fag. *dim.* *p dim.* *pp* *mp* *p dim.* *pp* *p* *pp*

Cor. (F) *dim.* *p* *dim.* *pp* *mp* *p dim.* *pp* *p* *pp* *mf* *p* *con sord.*

Tr. (B) *pp*

Tbn. *pp*

Timp. *p* *dim.* *pp* *poco*

22

Vl. I. *mf* *p dim.* *pp*

Vl. II. *mf* *p dim.* *pp*

Vle. *mf* *p dim.* *pp* *p* *cresc.* *mf dim.*

Vc. *dim.* *p dim.* *pp* *mp* *pp* *cresc.* *mf dim.*

Cb. *dim.* *p dim.* *pp* *mp* *pp* *cresc.* *mf dim.*

184

Fl. *sempre p*

Ob. *pp*

Cl. (B) *pp* *sempre p*

Fag. *pp* *sempre p*

Cor. (F) *pp* *sempre p* *senza sord.*

Tbn. *pp*

Timp. *pp ma distinto*

VI. II *pp*

Vle. *ppp* *morendo* *p cantabile*

Vc. *ppp* *pp* *pizz.* *arco* *sempre p*

Cb. *ppp* *pp* *sempre p*

24

192

Fl. *a 2*

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

pp

pp

pp

p

24

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

molto p

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

poco cresc. *p*

unis. *poco cresc.* *p*

poco cresc. *p*

200

Ob. *mf* *più f*

Cl. (B) *mf* *più f*

Fag. *poco più cresc.* *mf* *più f*

Cor. (F) *poco più cresc.* *mf* *più f*

Tr. (B) *pp poco cresc.* *mp* *mf*

Tbn. *p* *p* *mp*

Timp. *mp* *mp* *mf*

25

Vi. I *poco più cresc.* *mf* *più f*

Vi. II *poco più cresc.* *mf* *più f*

Vle *poco più cresc.* *mf* *più f*

Vc. *poco più cresc.* *mf* *più f*

Cb. *poco più cresc.* *mf* *più f*

207

Fl. *f cresc.* **26** I.

Ob. *f* *cresc.* *ff*

Cl. (B) *f* *cresc.* *ff*

Fag. *poco a poco più f* *ff* *poco dim.*

Cor. (F) *f* *cresc.* *ff* *poco dim.* *f*

Tr. (B) *f* *cresc.* *ff* *mf*

Tbn. *mf* *p* *cresc.* *mf* *mf* *p*

Timp. *p* *cresc.* *mf* *p*

VI. I *f* *meno f* *cresc.* *ff*

VI. II *f* *meno f* *cresc.* *ff*

Vle. *poco a poco più f* *ff*

Vc. *poco a poco più f* *ff* *poco dim.*

Cb. *poco a poco più f* *ff* *poco dim.*

214

Fl. I. *f dim.* *p*

Ob. I. *mf dim.* *p* *p*

Cl. (B) *mf dim.* *p* *dim.* *pp*

Fag. *mf dim.* *p* *p* *dim.* *pp*

Cor. (F) *dim.* *dim.* *p dim.* *pp*

Tr. (B) *dim.* *dim.* *p* *pp*

Tbn. *p poco* *pp*

Timp. *pp* *p dim* *ppp*

VI. I. *poco dim.* *dim.* *mp* *più p*

VI. II. *poco dim.* *dim.* *mp* *più p*

Vle. *dim.* *p* *dim.* *div.* *pp*

Vc. *più dim.* *dim.* *pp* *2 soli* *gli altri* *pp*

Cb. *più dim.* *p* *dim.* *pp*

27

223

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Timp.

Vi. I

Vi. II

Vle

Vc.

Cb.

pp cresc.

p cresc.

p

poco cresc.

molto cresc.

più pp

cresc.

unis.

cresc.

cresc.

231 **28**

Fl. *p*

Ob. *p*

Cl. (B) *f dim.* *pp* *p* *p*

Fag. *f dim.* *pp* *p*

Cor. (F) *f dim.* *pp* *p* I.

Timp. *mf*

28

Vl. I *ff* *dim.* *p* *più p*

Vl. II *ff* *dim.* *p* *div.* *p*

Vle *f dim.* *p* *non div.* *div.* *p*

Vc. *2 soli* *f dim.* *p* *div.* *p*

gli altri *f dim.* *p* *div.* *p*

Cb. *f dim.* *p*

239 29

Fl. *p* *dim.* *pp* *p*

Ob. *p* *dim.* *pp* *p*

Cl. (B) *p*

Fag. *p*

Cor. (F)

Timp.

29

VI. I. *più p* *dim.* *ppp* *f* *p*

VI. II. *f* *p*

Vle. *f* *p*

Vc. *tutti* *f* *p*

Cb. *f* *p*

III. Scherzo

Allegro, ma non troppo presto

2 Flauti

2 Oboi

2 Clarinetti in B

2 Fagotti

4 Corni in F

III.

2 Trombe in B

3 Tromboni

Timpani

Allegro, ma non troppo presto

Violini I

Violini II

Viole

Violoncelli

Contrabassi

38

Fl. *pp*³ *f*³

Ob. I. *f* *p* *p* *p* *cresc.* *f*³

Cl. (B) *pp*³ *p* *cresc.* *f*³

Fag. *f* *p* *pp* *p* *cresc.* *f*³

Cor. (F) *p* *p* *cresc.* *f*

Tr. (B) I. *pp* *f*

Timp. *f*

Vl. I *fz* *pp* *pizz.* *p* *pp* *p* *f* arco

Vl. II *p* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *cresc.* *f* *fz*

Vle *p* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *cresc.* *f* *fz*

Vc. *pizz.* *p* *pp* *pp* *p* *f* arco

Cb. *pizz.* *p* *pp* *pp* *p* *f* arco

47 4

Fl. *fz fz fz fz ff ff*

Ob. *fz fz fz fz ff ff ff > p*

Cl. (B) *marc. fz fz ff ff ff > pp*

Fag. *marc. fz fz ff ff ff > pp*

Cor. (F) *f marc. fz fz ff ff > p f*

Tr. (B) *f f f mf > pp*

Timp. *f fz > mf³ 3*

VI. I *f fz fz ff ff ff 3*

VI. II *f fz fz ff ff ff 3*

Vle. *f fz fz ff ff ff 3*

Vc. *f fz fz fz fz fz ff 3 3*

Cb. *f fz fz fz fz fz ff 3 3*

57 5

Fl. *f* *fz* *p*

Ob. *f* *fz* *p*

Cl. (B) *f* *fz* *p*

Fag. *f* *fz* *p*

Cor. (F) *mf* *mp*

Tr. (B) *pp*

Timp. *p*

5

VI. I *ff* *meno f*

VI. II *ff* *meno f*

Vle *ff*

Vc. *meno f* *mp*

Cb. *meno f* *mp*

espr.

a 2

fz

3

mf

mp

pp

p

ff

meno f

mp

meno f

mp

72

Fl. *a 2*
f *ff* *fz* *mp* *cresc.* *f*

Ob.
f *ff* *fz* *mp* *cresc.* *f*

Cl. (B)
f *ff* *fz* *mp* *cresc.* *f*

Fag.
f *ff* *fz* *mp* *f*

Cor. (F)
p *mf* *ff* *mf* *p* *mp* *mf*

Timp.

VI. I
f *più f* *fz* *p* *cresc.* *mf*

VI. II
f *più f* *ff* *mf* *p* *cresc.* *mf*

Vle.
p *f* *ff* *mp* *cresc.* *f*

Vc.
p *f* *più f* *fz* *p* *mp* *mf*

Cb.
p *f* *più f* *ff* *mf* *p* *mp* *mf*

80 7

Fl. *p* *p* *p*

Ob. *p*

Cl. (B) *p* *p* *p*

Fag. *mf*³ *f*³

Cor. (F) *mf* *p* *mp*

Timp. *pp* *pp*

VI. I *mf* *più f*

VI. II *p* *p*

Vle *p* *p* *p*

Vc. *mf* *p*

Cb. *mf* *p*

III, IV.

9

102

Fl. *cresc.* *ff* *meno f*

Ob. *cresc.* *ff* *p*

Cl. (B) *p cresc.* *ff* *meno f*

Fag. *cresc.* *ff* *meno f*

Cor. (F) *ff* *p* *ff* *p* *f*

Tr. (B) *p* *f* *p* *f* *p*

Tbn. *p* *f* *p* *f* *p*

Timp. *cresc.* *f* *p* *f* *mf*

9

VI. I *ff* *meno f*

VI. II *ff* *meno f*

Vle *arco* *cresc.* *ff* *meno f*

Vc. *arco* *p cresc.* *ff* *meno f*

Cb. *arco* *p cresc.* *ff* *meno f*

111 (8)

Fl. *cresc.* *ff* 3

Ob. *cresc.* *ff* *p* — *f* *p* — *f* *fz*

Cl. (B) *cresc.* *ff* 3 Muta in A

Fag. a 2 *cresc.* *ff* 3 3 *fz*

Cor. (F) *p* — *f* *p* — *f* 3 *p*

Tr. (B) *cresc.* *mf* *mf*

Tbn. *cresc.* *mf* *mf*

Timp. *f* *f*

VI. I *cresc.* *ff* 3 *fz*

VI. II *cresc.* *ff* 3

Vle *cresc.* *ff* 3 3

Vc. *cresc.* *ff* 3 3

Cb. *cresc.* *ff* 3 3

10

12

140

Cl. (A)

in A

dim. pp

Fag.

I.

p dim. pp

Cor. (F)

IV.

dim. ppp

dim. ppp

VI. I

ppp

VI. II

ppp

Vle

ppp

Vc.

ppp

12

13

150

Fl.

p cresc.

Cl. (A)

più p pp

pp

Fag.

I.

p cresc.

Cor. (F)

dolce

dolce

VI. I

pp dim. pppp

VI. II

pp dim. pppp

Vle

pp dim. pppp div. pizz.

pp pizz.

Vc.

pp dim. pppp pp

13

14

160

Fl. *f* *p*

Cl. (A) *p*

Fag. *f* *p*

Cor. (F) *dim.*

15

170

Fl. *dim.* *pp* *poco cresc.* *p* *poco*

Cl. (A) *dim.* *pp* *più p*

Fag. *dim.* *pp* *più p*

Cor. (F) *ppp*

15

VI. I *ppp* *pp dim.*

VI. II *ppp* *pp dim.*

Vle. *ppp* *pp dim.*

Vc. *ppp* *pp dim.*

Cb. *pp* *pp*

arco

pizz.

17

191

Fl. *dolce espr.* I. *pp* II. *p*

Ob. *dolce espr.* *pp*

Cl. (A) *dim.* *pp* *pp*

Fag. *dim.* *p* *pp*

Cor. (F) *dim.* *dolce* *pp* *p*

17

VI. I

VI. II

Vle. *arco* *pizz.* *arco* *pizz.*
p *pp*

Vc. *unis.* *arco* *pizz.* *arco* *pizz.*
p *pp*

Cb.

200

18

Fl. *pp* *p* *p*

Ob. *p* *mf* *p cresc.*

Cl. (A) *p* *cresc.* *p*

II. *p* *mf* *p cresc.* *p*

Fag. *p* *mf* *p cresc.* *p*

Cor. (F) *pp* *pp* *p* *f* *p cresc.* *III. p*

18

VI. I *f* arco

VI. II *f* arco

Vle *f* arco

Vc. *f* arco

Cb. *f* arco

a 2

I.

III.

The musical score is for a symphony orchestra, page 90. It features parts for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in A (Cl. (A)), Bassoon (Fag.), Horns in F (Cor. (F)), Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is in 3/4 time and D major. The key signature has two sharps (F# and C#). The piece starts at measure 200. A rehearsal mark '18' is placed above the Flute staff at measure 204. The Flute part has dynamics *pp*, *p*, and *p* with triplet markings. The Oboe part has dynamics *p*, *mf*, and *p cresc.*. The Clarinet in A part has dynamics *p*, *cresc.*, and *p*. The Bassoon part has dynamics *p*, *mf*, *p cresc.*, and *p*. The Horns in F part has dynamics *pp*, *pp*, *p*, *f*, *p cresc.*, and *III. p*. The Violin I and II parts have dynamics *f* and are marked 'arco'. The Viola part has dynamics *f* and is marked 'arco'. The Violoncello and Contrabass parts have dynamics *f* and are marked 'arco'. There are first endings marked 'I.' at the end of the Flute and Oboe parts. A 'a 2' marking is present above the Horns in F part at measure 208.

19

208

Fl. *più p* *pp* *cresc.*

Ob. *pp* *pp*

Cl. (A) *più p* *pp* *cresc.*

Fag. *più p* *pp* *cresc.*

Cor. (F) *f* *f*

19

VI. I *f* *più f* *pp cresc.*

VI. II *f* *più f* *pp cresc.*

Vle *f* *più f* *pp cresc.*

Vc. *f* *più f*

Cb. *f* *più f*

216 20

Fl. *pp* *pp* *a 2* *pp cresc.*

Ob. *pp* *cresc.*

Cl. (A) *pp* *cresc.*

Fag. *pp* *pp* *cresc.* *pp cresc.*

Cor. (F) *p* *cresc.* *mf* *f* *pp*

Tr. (B) *pp poco cresc.*

20

Vl. I *pp* *poco cresc.* *più cresc.*

Vl. II *pp* *poco cresc.* *più cresc.*

Vle *p cresc.* *mf*

Vc. *p cresc.* *mf*

Cb. *p cresc.* *mf*

224

Fl.

Ob.

Cl. (A)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Timp.

f

f

f

f *dim.* *p* *ppp*

f *dim.* *p* *ppp*

p *f dim.* *p dim.* *pp*

mf *p dim.* *pp*

mp

ppp poco cresc. *p dim.* *pp*

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

f *3 dim.* *più dim.* *ppp*

f *3 dim.* *più dim.* *ppp*

ff *dim.* *pp* *dolce*

ff *dim.* *pp*

This musical score page contains measures 23 and 24. The instruments and their parts are as follows:

- Fl.**: Flute, rests throughout.
- Ob.**: Oboe, rests throughout.
- Cl. (A)**: Clarinet in A, melodic line with *pp* dynamics.
- Fag.**: Bassoon, melodic line with *p*, *dim.*, and *pp* dynamics.
- Cor. (F)**: Cor Anglais (F), melodic line with *più pp* dynamics.
- Timp.**: Timpani, rhythmic accompaniment with *p dim.* and *pp* dynamics.
- VI. I**: Violin I, melodic line with *dolcissimo* and *dim.* dynamics.
- VI. II**: Violin II, pizzicato accompaniment with *pp* dynamics.
- Vle**: Viola, pizzicato accompaniment with *ppp* dynamics.
- Vc.**: Violoncello, pizzicato accompaniment with *ppp* dynamics.
- Cb.**: Contrabass, arco and pizzicato accompaniment with *pp* dynamics.

The score includes various dynamic markings such as *pp*, *ppp*, *p*, *dim.*, *più pp*, *dolcissimo*, *arco*, and *pizz.*. Measure numbers 23 and 24 are indicated in boxes above the staves.

255

ritornando nel Tempo I

Ob. *p* Muta in B

Cl. (A) *morendo* Muta in B

Fag. *mp*

Timp. *mp*

ritornando nel Tempo I

Vi. I *ppp* *pppp* arco *p*

Vle *p* arco

Vc. *p*

Cb. *p*

266

24

Fl. *p* *poco cresc.* *mp* *p*

Ob. *poco cresc.* *mp* *dim.* *p* I.

Fag. *cresc.* *mf* *dim.* *p*

Cor. (F) *p* *mp* *p*

Timp. *mp* *mp* *dim.* *pp*

24

Vle *cresc.* *mf* *dim.* *p*

Vc. *cresc.* *mf* *p cresc.* *mf* *p*

Cb. *cresc.* *mf* *p cresc.* *mf* *p*

275

Fl. *p* *poco cresc.*

Ob. *p*

Cl. (B) *mp* *cresc.*

Fag. *p* *poco cresc.*

25

Cor. (F) *pp* *poco cresc.*

Timp. *p* *poco cresc.*

25

VI. I *p* *cresc.*

VI. II *arco* *p* *cresc.*

Vle *cresc.*

Vc. *cresc.*

Cb. *cresc.*

284

Fl. *mp* *cresc.* *mf* *cresc.* *f* *a 2* *ff marc.*

Ob. *mp* *mf* *cresc.* *f* *3* *a 2* *ff marc.*

Cl. (B) *mf* *cresc.* *f* *3* *ff*

Fag. *mp* *cresc.* *mf* *cresc.* *3*

Cor. (F) *mp* *cresc.* *mf* *cresc.* *f* *ff marc.* *ff*

Tr. (B) *pp cresc.* *mp* *a 2* *ff*

Tbn. *ff*

Timp. *mp* *mf* *mp* *f* *mf* *fz*

26

Vl. I *mf* *f* *ff*

Vl. II *mf* *f* *ff*

Vle *mf* *f* *ff*

Vc. *mf* *cresc.* *f* *ff* arco

Cb. *mf* *cresc.* *f* *ff* arco

292

Fl. *mf* *ff* *fz* *p* *ff* *a2*

Ob. *ff* *fz* *ff* *a2*

Cl. (B) *mf* *ff* *fz* *p* *ff* *ff* *a2*

Fag. *ff* *ff*

Cor. (F) II.3 *f* IV.3 *f*

Tr. (B) *p* *p*

Tbn. *p* *p*

Timp. *f*

Vl. I *ff*

Vl. II *ff*

Vle *ff*

Vc. *ff*

Cb. *ff*

299 ^{a.2} 27

Fl. *fz* \rightarrow *p*

Ob. *fz* \rightarrow *p* I.

Cl. (B) *fz* \rightarrow *p* *p*

Fag. *sempre f* 3 *cresc.*

Cor. (F) *mf* *mp* *cresc.*

Tr. (B)

Tbn. *p* *poco cresc.*

Timp. *mf* *mp* *cresc.*

VI. I *f cresc.*

VI. II *sempre f* 5 *cresc.*

Vle *sempre f* 5 *cresc.*

Vc. *sempre f* 5 *cresc.*

Cb. *sempre f* 3 *cresc.*

306 28

Fl. *ff* *f*

Ob. *ff* *p* *f*

Cl. (B) *ff* *p* *f*³ *più f* *ff*

Fag. *ff* *p* *f*³ *più f* *ff*³

Cor. (F) *f* *p* *mf* *più f* *f*

Tr. (B) *p* *p* *mf*

Tbn. *mf* *p* *mp* *p* *mf*

Timp. *f* *mf* *p* *mf* *più f* *f*

28

VI. I *ff* *p* *f* *p* *f* *ff*³ *fz*

VI. II *ff* *p* *f* *p* *f* *ff*³ *fz*

Vle *ff* *p* *ff*³ *fz*

Vc. *ff* *p* *f* *mf* *f* *più f* *ff*

Cb. *ff* *p* *mf* *f* *più f* *ff*

313

Fl. *p* I.

Ob. *p* *mf* I. 3 *p*

Cl. (B) *mf* *p* I. *p* II. 3 *p*

Fag. *mf* *p* *p* *mf* *f* *p* *p* 3

Cor. (F) *mf* *p* *mp* *mf* *pp* *fz* *mf* *p* *mp* *mf* *pp* *p* IV.

Tr. (B) *pp*

Tbn. *p*

Timp. *mf* *p* *mp* *mf*

VI. I *p* *cresc.* 3 *f* *p*

VI. II *p* *cresc.* 3 *f* *p*

Vle. *p* *cresc.* 3 *f* *p* *mf*

Vc. *fz* *p* *mp* *mf* *p* *pizz.* *arco* *mf*

Cb. *mf* *p* *mp* *mf* *p* *pizz.* *arco* *mf*

320 **29**

Fl. *p*

Ob. I. 3 *mf* *pp*

Cl. (B) II. 3 I. *p* II. *mf* *pp*

Fag. 3 *pp* *mf* *pp*

Cor. (F) II. *pp* *p* *pp*

Tr. (B) *pp*

Tbn.

Timp.

Detailed description: This block contains the musical score for woodwinds and brass instruments. It includes staves for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), Bassoon (Fag.), Cor Anglais in F (Cor. (F)), Trumpet in B-flat (Tr. (B)), Trombone (Tbn.), and Timpani (Timp.). The score is in 3/4 time and features various dynamics such as *p*, *mf*, and *pp*. The Flute part has a melodic line starting in the second measure. The Oboe and Clarinet parts have triplet markings. The Bassoon part has a triplet in the first measure. The Cor Anglais part has a melodic line in the second measure. The Trumpet part has a melodic line in the second measure. The Trombone and Timpani parts are mostly silent.

29

VI. I *p*

VI. II *f* *pizz.* *p*

Vle. *f*

Vc. *pizz.* *p* *arco* *f*

Cb. *pizz.* *p* *f* *p*

Detailed description: This block contains the musical score for string instruments. It includes staves for Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is in 3/4 time and features various dynamics such as *p*, *f*, and *pp*. The Violin I part has a melodic line starting in the fifth measure. The Violin II part has a melodic line starting in the third measure. The Viola part has a melodic line starting in the first measure. The Violoncello part has a melodic line starting in the first measure. The Contrabass part has a melodic line starting in the first measure. The score includes markings for *pizz.* (pizzicato) and *arco* (arco).

30

327

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

pp

p

mp

pp

pp

pp

p

mp

p

f

mp

mp

pp

ff

ff

pizz.

f

f

30

334

Fl. *cresc.*

Ob. *pp* *cresc.*

Cl. (B) *pp* *p cresc.*

Fag. *pp*

Cor. (F) *pp* *cresc.*

Tr. (B) *pp* *cresc.*

Tbn.

Timp. *pp* *cresc.* 3 3

Vl. I *cresc.*

Vl. II *p* *arco* *p cresc.*

Vle. *p* *arco* *cresc.*

Vc. *pizz.* *p* *arco* *p cresc.*

Cb. *p* *arco* *p cresc.*

Detailed description: This page of a musical score, numbered 334, contains measures 334 through 340. The score is arranged in a system with multiple staves. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), and Bassoon (Fag.). The brass section includes Cor Anglais (Cor. (F)), Trumpet in B-flat (Tr. (B)), and Trombone (Tbn.). The percussion section includes Timpani (Timp.). The string section includes Violin I (Vl. I), Violin II (Vl. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The Flute part is mostly silent, with a final *cresc.* marking. The Oboe part starts with *pp* and has a *cresc.* marking at the end. The Clarinet in B-flat part has a *pp* marking and a *p cresc.* marking. The Bassoon part starts with *pp*. The Cor Anglais part starts with *pp* and has a *cresc.* marking. The Trumpet in B-flat part starts with *pp* and has a *cresc.* marking. The Trombone part is silent. The Timpani part has a *pp* marking and a *cresc.* marking, with two triplet markings (3) in the final measure. The Violin I part has a *cresc.* marking. The Violin II part starts with *p*, has an *arco* marking, and a *p cresc.* marking. The Viola part starts with *p* and has an *arco* marking and a *cresc.* marking. The Violoncello part has a *pizz.* marking, then *p*, and an *arco* marking and a *p cresc.* marking. The Contrabass part starts with *p* and has an *arco* marking and a *p cresc.* marking.

31

341

Fl. *ten.* *ff* *meno f* *cresc.*

Ob. *ten.* *ff* *p* *cresc.*

Cl. (B) *ten.* *ff* *meno f* *cresc.*

Fag. *a 2* *cresc.* *ff* *meno f* *cresc.*

Cor. (F) *ff* *p* *ff* *p* *f* *cresc.*

Tr. (B) *p* *f* *p* *f* *p* *cresc.*

Tbn. *p* *f* *p* *f* *p* *cresc.*

Timp. *f* *p* *f* *mf* *cresc.*

31

Vl. I *ten.* *ff* *meno f* *cresc.*

Vl. II *ten.* *ff* *meno f* *cresc.*

Vle *ff* *meno f* *cresc.*

Vc. *ff* *meno f* *cresc.*

Cb. *ff* *meno f* *cresc.*

32

Poco ritenuto

350 (8)

Fl. *ff* *3* *a 2*

Ob. *ff* *p* *f* *f* *3* *f espr.* *3*

Cl. (B) *ff* *3* *f espr.* *3*

Fag. *ff* *3* *3* *3* *marc.*

Cor. (F) *p* *f* *p* *f* *f* *a 2* *f marc.*

Tr. (B) *mf* *mf* *mf* *a 2* *mf marc.*

Tbn. *mf* *mf* *mf*

Timp. *f* *f* *f* *mf*

32

Poco ritenuto

Vl. I *ff* *3* *f*

Vl. II *ff* *3* *f*

Vle *ff* *3* *marc.*

Vc. *ff* *3* *3* *marc.*

Cb. *ff* *3* *3* *marc.*

33

a tempo

360

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

I.

II.

III, IV.

33

a tempo

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

IV. Finale

Sostenuto 1

2 Flauti
f marc. *dim.* *p* *pp*

2 Oboi
f marc. *dim.* *p* *pp*

2 Clarinetti in B
f marc. *dim.* *f* *pp*

2 Fagotti
p *dim.* *f* *pp*

4 Corni in F
f marc. *dim.* *p* *f*
f marc. *dim.* *p dim.* *pp f*
f marc. *p* *dim.* *pp mf*
f dim. *p* *dim.* *pp mf*

2 Trombe in B

3 Tromboni

Timpani

Violini I
f *dim.* *pp* *f* *dim.*

Violini II
f *dim.* *pp* *mf* *f* *dim.*

Viole
f *dim.* *p* *più f* *f* *dim.*

Violoncelli
f *dim.* *p* *più f* *f* *dim.*

Contrabassi
f *dim.* *p* *più f* *f* *dim.*

10

Fl. *ff marc.*

Ob. *mf dim. p dim. pp ff marc.*

Cl. (B) *dim. p pp p dim. pp f*

Fag. *dim. p pp p dim. pp f*

Cor. (F) *p dim. pp p pp f*

Tr. (B) *f marc. f marc.*

Tbn. *mf*

Timp. *mf*

VI. I *p molto cresc. f*

VI. II *pp poco cresc. p molto cresc. f*

Vle *p più p pp poco cresc. p molto cresc. f*

Vc. *p più p pp poco cresc. p molto cresc. f*

Cb. *p più p pp poco cresc. p molto cresc. f*

2

a2

3

19

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

3

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

28 (lunga) Allegro vivace

Fl. *pp*

Ob.

Cl. (B) *pp*

Fag. *pp*

Cor. (F) *pp*

(lunga) Allegro vivace

Vl. I *p* *più p* *pp*

Vl. II *p* *più p* *pp*

Vle. *p* *più p* *pp* *molto p*

Vc. *p* *più p* *pp* *molto p*

Cb. *p* *più p* *pp* *molto p*

38

Vle. *tr* *pp*

Vc. *tr* *pp*

Cb. *tr* *pp*

4

47

Vl. II *pp*

Vle. *div.* *non div. pizz.* *p*

Vc. *div. pizz.* *p*

5

54

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

arco

pp

arco

pp

6

63

Fl.

Ob.

Cl. (B)

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

I.

pp

I.

molto p

I.

pp

molto p

sempre pp

div.

sempre pp

sempre pp

70

Cl. (B)

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

pizz.

p

arco

pp

pizz.

p

arco

pp

pizz.

p

arco

pp

77 7

VI. I *cresc.* *fz* *fz* *p cresc.* *fz* *p*

VI. II *cresc.* *fz* *fz* *p cresc.* *fz* *f* *pizz.*

Vle *cresc.* *fz* *fz* *p cresc.* *fz* *f*

Vc. *mf* *f* *mf*

Cb. *f* *mf*

84 8

VI. I *arco* *dim.* *dolce* *sempre p*

VI. II *p* *dim.* *dolce* *sempre p*

Vle *p* *dim.* *dolce* *sempre p*

Vc. *dim.* *p* *sempre p*

Cb. *dim.* *p* *sempre p*

92

Fl.

Ob. *a 2* *ff*

Cl. (B) *ff*

Fag. *I.* *ff*

VI. I *div.* *pp* *cresc.*

VI. II *pp* *cresc.*

Vle *pp* *cresc.*

Vc. *tr* *pp* *cresc.*

Cb. *tr* *pp* *cresc.*

99

9

Fl. *f marc.*

Ob. *f marc.*

Cl. (B) *f marc.*

Fag. *f fz p f fz*

Cor. (F) I. *f fp cresc. f fp cresc.*
II. *f fp cresc. f fp cresc.*
III, IV. *f fz p f fz*

Timp. *f fz p mf fz*

9

Vl. I *f ff*

Vl. II *f fp cresc. f fp*

Vle. *f fp cresc. f fp*

Vc. *f fz p f fz*

Cb. *f fz p f fz*

106

Fl. *a 2*
più f *ff*

Ob. *a 2*
più f *ff*

Cl. (B) *a 2*
più f *ff*

Fag. *a 2*
p *f* *fz* *p* *f* *ff*

Cor. (F) I. *f* *fp cresc.* *f* *f*
II. *f* *fp cresc.* *f* *f*

Timp. *p* *mf* *fz* *p* *mf* *f*

VI. I *f* *più f*

VI. II *cresc.* *f* *fp cresc.* *f*

Vle *cresc.* *f* *fp cresc.* *f*

Vc. *p* *f* *fz* *p* *f*

Cb. *p* *f* *fz* *p* *f*

113 10

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Timp.

10

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

mf cresc. *cresc.* *fz* *p*

mf cresc. *fz* *p*

fz *p*

mf *fz* *p*

mf cresc. *fz* *p*

mf cresc. *fz* *p*

p *mf* *f* *fz* *p*

tr

ff *dim.* *p*

ff *dim.* *p* *tr*

ff *mf cresc.* *fz* *f espress.* *dim.*

ff *mf cresc.* *div.* *fz* *p*

ff *mf cresc.* *fz* *p*

120

Fl. *p cresc.* *f* *p*

Ob. *p cresc.* *f* *p* II. *tr*

Cl. (B) *p* *cresc.* *f* *dim.* *p*

Fag. *cresc.* *a 2* *cresc.* *f* *p*

Cor. (F) *cresc.* *fz* *p*

Tr. (B) *cresc.* *fz* *p*

Tbn. *pp poco cresc.* *mf* *p*

Timp. *pp* *mp* *p* *fz* *p*

VI. I *tr* *mf* *dim.* *p* *cresc.* *f* *dim.* *p*

VI. II *tr* *mf* *cresc.* *f* *mf*

Vle *p* *tr* *cresc.* *f* *dim.* *p*

Vc. *cresc.* *fz* *p*

Cb. *cresc.* *fz* *p*

11

127

This page of a musical score, numbered 119, contains measures 127 through 132. A rehearsal mark '12' is placed above measure 132. The score is arranged in systems for various instruments:

- Flute (Fl.):** Measures 127-132, featuring trills and dynamics *f*, *fz*, and *f*.
- Oboe (Ob.):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *mf*, *f*, *fz*, and *f*, and first/second endings.
- Clarinet (Cl. (B)):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *cresc.*, *fz*, *p*, and *mf*.
- Bassoon (Fag.):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *cresc.*, *fz*, and *p*.
- Cor (F):** Measures 127-132, featuring dynamics *cresc.*, *fz*, and *fz dim.*.
- Trumpet (Tr. (B)):** Measures 127-132, featuring dynamics *p*, *cresc.*, and *fz*.
- Trombone (Tbn.):** Measures 127-132, featuring dynamics *p*, *cresc.*, and *fz*.
- Timpani (Timp.):** Measures 127-132, featuring dynamics *pp*, *mp*, *p*, and *fz*.
- Violin I (VI. I):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *mf*, *dim.*, *cresc.*, *f*, and *fz*.
- Violin II (VI. II):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *dim.*, *p*, *mf*, *cresc.*, and *fz*.
- Viola (Vle):** Measures 127-132, featuring trills, dynamics *cresc.*, and *fz*.
- Violoncello (Vc.):** Measures 127-132, featuring dynamics *cresc.* and *fz*.
- Contrabass (Cb.):** Measures 127-132, featuring dynamics *cresc.* and *fz*.

134

Fl. *mf* *p* *I. solo* *cresc.*

Ob. *mf* *p*

Cl. (B) *mf* *dim.* *p* *dim.* *pp*

Fag. *p* *pp* *pp*

Cor. (F) *pp* *pp*

Vl. I *pizz.* *p* *pp*

Vl. II *pizz.* *p* *pp*

Vle *pizz.* *p* *pp*

Vc. *p* *pp*

142

Fl. *dim.* *pp* *cresc.* *f* *a 2*

Ob. *p* *mp* *mf* *f* *a 2*

Cl. (B) *pp* *mf* *pp* *cresc.* *f*

Fag. *pp* *pp* *pp* *cresc.* *f*

Cor. (F) *mp cresc.* *mp cresc.*

Vl. I *arco* *f* *div. pizz.* *f*

Vl. II *cresc.* *mf* *p* *cresc.* *f*

Vle *cresc.* *mf* *arco* *pizz.* *cresc.* *f*

Vc. *cresc.* *f* *arco* *p* *cresc.* *f*

150

Fl. *sempre f*

Ob. *sempre f*

Cl. (B) *ff* a 2

Fag. *f* *sempre f*

Cor. (F) *cresc.* *f* III.

14

VI. I

VI. II *arco non div.* *f* *ff*

Vle *arco* *f* *ff*

Vc. *f*

Cb. *f*

159

Fl. *ff* *a2*

Ob. *ff*

Cl. (B) *a2* *ff* *f*

Fag. *ff*

Cor. (F) *f* *f* IV.

VI. I *non div.* *ff*

VI. II *non div.* *ff*

Vle *b*

Vc. *ff*

Cb. *ff*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 159 to 166. The instruments are arranged in a standard orchestral layout. The Flute (Fl.) and Oboe (Ob.) parts feature dynamic markings of *ff* (fortissimo) and include a first alternative (a2) for measures 160 and 161. The Clarinet in B (Cl. (B)) also has a first alternative (a2) and dynamic markings of *ff* and *f*. The Bassoon (Fag.) and Violoncello (Vc.) parts are marked *ff*. The Horn in F (Cor. (F)) has a first alternative (a2) and dynamic markings of *f* and *ff*, with a Roman numeral IV. appearing in measure 165. The Violin I (VI. I) and Violin II (VI. II) parts are marked *non div.* (non-diviso) and *ff*. The Viola (Vle) part has a dynamic marking of *b* (piano) in measure 165. The Contrabass (Cb.) part is marked *ff*. The score is written in a key signature of one flat (B-flat major or F minor) and a common time signature (C).

167 15

Fl.

Ob. I. f II. f

Cl. (B) f a 2

Fag. f f

Cor. (F) I.

VI. I f

VI. II f

Vle sempre f

Vc. sempre f

Cb. sempre f

15

16

174

Fl. *ff*

Ob. *f ff*

Cl. (B) *a 2 cresc. più f*

Fag. *cresc. più f*

Cor. (F)

16

VI. I *più f ff*

VI. II *ff*

Vle *ff*

Vc. *più f ff*

Cb. *più f ff*

182

Fl. I. *p*

Ob. I. *p*

Cl. (B) *dim.* *p* *pp* *mf*

Fag. *p* *pp*

Cor. (F) II. *ff* *dim.* *p* IV. *dim.* *p*

VI. I *dim.* *p* *pizz.*

VI. II *dim.* *p* *pizz.* *p*

Vle *dim.* *p* *p* *p* *arco* *p*

Vc. *dim.* *p* *pp* *p*

Cb. *dim.* *p* *pp* *p*

190

17

Fl. II. *mf* *f* *a 2*

Ob. I. *mf* *f* *a 2*

Cl. (B) *f* *a 2*

Fag. *f* *a 2* *a 2*

Cor. (F) II. *mf* *mf.* *f* *f* *a 2*

VI. I *mf* *f* *arco* *f*

VI. II *mf* *f* *arco* *f*

Vle *mf* *f* *arco* *f*

Vc. *f* *mf* *f* *f* *arco* *f*

Cb. *mf* *mf* *f* *f* *arco* *f*

198

Fl. *ff* *ff*

Ob. *ff* *ff*

Cl. (B) *cresc.* *ff* *tr*

Fag. *a 2* *ff* *ff*

Cor. (F) II. *f* *f* *f*

Tr. (B)

VI. I *più f* *ff* *ff* *ff*

VI. II *più f* *ff* *ff* *ff*

Vle *più f* *ff* *tr* *ff* *ff*

Vc. *più f* *ff* *ff* *ff*

Cb. *più f* *ff* *ff* *ff*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 198 to 203. The instruments are arranged in a standard orchestral layout. The Flute and Oboe parts feature *ff* dynamics and *tr* (trills) in measures 201 and 202. The Clarinet (B) and Bassoon parts include *cresc.* markings and *ff* dynamics, with *tr* markings in measures 201 and 202. The Bassoon part is marked *a 2*. The Horn (F) part has a second ending (II.) starting in measure 201, with *f* dynamics. The Violin I and II parts are marked *più f* and *ff*. The Viola, Violoncello, and Contrabass parts are marked *più f* and *ff*. The Viola part includes *tr* markings in measures 201 and 202. The score is in 3/4 time with a key signature of one flat.

205 18

Fl. *ff* *f cresc.* *ff* *a 2*

Ob. *ff* *mf cresc.* *ff* *a 2*

Cl. (B) *mf cresc.* *ff*

Fag. *ff* *mf cresc.* *ff* *a 2*

Cor. (F) I. *ff* *f* *ff* *a 2*

Tr. (B) *f*

18

VI. I *ff*

VI. II *ff*

Vle *ffz* *f* *cresc.* *ff* *pizz.* *arco*

Vc. *f* *cresc.* *ff* *pizz.* *arco*

Cb. *f* *ff* *pizz.* *arco*

212 19

Fl. *f* *fz* *p*

Ob. *f* *ff* *fz* *p* *mf*

Cl. (B) *mf* *cresc.* *fz* *p* *mf*

Fag. *mf* *cresc.* *fz* *p*

Cor. (F) *meno f* *meno f* *cresc.* *fz* *p* *p*

Tr. (B) *meno f* *più f* *cresc.* *fz* *p* *p*

Tbn. *p* *fz* *p*

19

VI. I *meno f cresc.* *ff* *dim.* *p*

VI. II *meno f cresc.* *ff*

Vle *mf* *cresc.* *fz* *f espr.*

Vc. *meno f* *cresc.* *fz* *dim.* *p*

Cb. *meno f* *cresc.* *fz* *dim.* *p*

219

Fl. *p* *mf* *f cresc.* *f cresc.*

Ob. *p* *mf* *mp cresc.* *mp cresc.*

Cl. (B) *p* *p* *cresc.* *mp cresc.*

Fag. *p* *p* *cresc.* *cresc.*

Cor. (F) *mp* *p* *mp* *mf*

Tr. (B) *p* *mp* *p* *mp* *mf*

Tbn. *p* *mp* *p* *mp*

Vl. I *f espress. cresc.*

Vl. II *div.* *p* *f* *dim.* *p* *cresc.*

Vle *dim.* *p* *cresc.*

Vc. *cresc.*

Cb. *cresc.*

206 20

Fl. *ff* *p* *poco cresc.*

Ob. *fz* *fz* *poco cresc.*

Cl. (B) *fz* *fz* *p* *poco cresc.*

Fag. *fz* *mf* *tr* *più f* *molto cresc.*

Cor. (F) *p* *p* *poco cresc.*

Tr. (B) *pp* *poco cresc.*

Tbn. *mf* *mf* *tr* *tr* *tr* *tr* *tr* *tr* *tr* *cresc.*

20

VI. I *ff* *dim.* *mf* *cresc.*

VI. II *f* *poco dim.* *mf* *cresc.*

Vle *f* *poco dim.* *mf* *cresc.*

Vc. *f* *poco dim.* *mf* *cresc.*

Cb. *f* *f poco dim.* *mf* *più f* *più f*

21

poco a poco stringendo

233

Fl. *f* *ff* *marc.* *sempre ff*

Ob. *f* *ff* *marc.* *sempre ff*

Cl. (B) *mf molto* *ff fz* *fz* *fz* *p* *ff marc.* *sempre ff*

Fag. *ff* *fz* *fz* *ff*

Cor. (F) *fff* *fff* *fff* *p cresc.*

Tr. (B) *f* *a 2* *p cresc.* *f*

Tbn. *pp cresc.* *pp cresc.* *f*

Timp. *p cresc.*

21

poco a poco stringendo

VI. I *ff* *div.*

VI. II *ff* *div.*

Vle *ff* *div.*

Vc. *ff* *div.*

Cb. *p cresc.* *ff*

266

Fl. dolce, dolcissimo

Ob. I. I. dolcissimo, pp

Cl. (A) dolcissimo

Fag. dolcissimo, pp, perdendosi

Vcl. 1^a sola, dolciss. dim., ppp

Vcl. Gli altri div. dolcissimo, dim. possibile, ppp

Vc. dolcissimo, dim. possibile, perdendosi

Cb. dolcissimo, dim. possibile, perdendosi

274

Fl. pp, perdendosi

Cl. (A) pp, perdendosi

VI. I ppp

VI. II ppp

Vle (1^a sola colle altre) pp, ppp

Vle tutte div. pp, ppp

Vc. pp

Cb. pp

25

282

Ob. I. *pp* *perdendosi*

Cl. (A) I. *pp* *perdendosi*

VI. I *dolcissimo* *perdendosi*

VI. II *dolcissimo* *perdendosi*

Vle *ppp* *pp*

Vc. *poco* *ppp* *pp*

Cb. *poco* *ppp* *poco* *pp*

Allegro ma non troppo, poco a poco animando

291 Cl. I muta in B

Cl. (A) $\frac{6}{4}$

VI. I *pizz.* *p*

VI. II *pizz.* *pp*

Vle *morendo* *pp* *pizz.*

Vc. *morendo* *pp* *pizz.*

Cb. *morendo* *pp* *pizz.*

26

302

VI. I *mp poco cresc.* *mf*

VI. II *p* *poco cresc.* *dim.* *p* *poco cresc.*

Vle *mf cresc.*

Vc. *div.* *div.* *poco cresc.*

Cb. *poco cresc.*

27

312

VI. I *f cresc.* *dim.* *pp*

VI. II *mf cresc.* *f poco dim.* *più dim.* *pp*

Vle *f* *poco dim.* *più dim.* *pp*

Vc. *div.* *più cresc.* *f poco dim.* *più dim.* *pp*

Cb. *pp*

28

322

Cl. (B) I. *in B* *p*

VI. I *p cresc.* *mf dim.* *p*

VI. II *p cresc.* *mf p* *cresc.*

Vle *ppp ppp* *div.* *p cresc.* *mf p* *div.* *poco cresc.*

Vc. *div.* *ppp* *unis.* *p cresc.* *mf p* *div.* *poco cresc.*

Cb. *ppp* *p cresc.* *mf p*

29

331

Cl. (B) *p* *pp* *p cresc.* *mf dim.*

VI. I *div.* *p* *pp* *p cresc.* *mf dim.*

VI. II *mf dim.* *p* *pp* *poco cresc.* *p*

Vle *p poco cresc.* *dim.* *pp poco cresc.* *mp cresc.*

Vc. *p poco cresc.* *dim.* *pp* *p sempre div.* *mp cresc.*

Cb. *p poco cresc.* *dim.* *pp* *poco cresc.* *p*

340

Cl. (A) II. (in A)

Fag. I.

VI. I *p* *pp* *mp cresc.*

VI. II *p cresc.* *mf dim.* *p*

Vle *mf p* *mf cresc.* *dim.* *p*

Vc. *mf dim.* *p* *mf cresc.* *dim.* *p*

Cb.

349

Ob. *mf* a 2

Cl. (A) Muta in B

Fag.

VI. I *mf dim.* *p poco cresc.* *mf cresc.* *f dim.*

VI. II *mf cresc.* *f dim.* *p cresc.* *mf dim.*

Vle *mf cresc.* *f dim.* *p cresc.* *mf f*

Vc. *poco cresc.* *mf dim.* *p cresc.* *mf dim.*

Cb. *mf cresc.* *f dim.* *p cresc.* *mf*

359 31

Fl. I. *p cresc.* *f* *dim.*

Ob. I. *p cresc.* *f* *dim.*

Cl. (B) I. *mf cresc.* *f* *mf*

Fag. *f*

31

VI. I. *p* *cresc.* *mf* *f cresc.* *ff* *dim.*

VI. II. *p* *mf cresc.* *f poco dim.* *mf cresc.* *f*

Vle. *p* *cresc.* *mf* *cresc.* *f cresc.* *ff meno f*

Vc. *p* *cresc.* *mf* *cresc.* *f*

Cb. *mf cresc.* *f*

368 32

Fl. *f*

Ob. *mf cresc.* *f* *f*

Cl. (B) *a 2 in B* *f* *cresc.* *ff*

Fag. *mf cresc.* *f* *f*

Cor. (F) *mf cresc.* *f* *cresc.* *ff*

32

VI. I. *f cresc.* *ff* *f cresc. arco* *ff poco dim. pizz.*

VI. II. *cresc.* *ff* *f cresc.* *ff f pizz.*

Vle. *cresc.* *ff f arco* *cresc. arco* *ff f pizz.*

Vc. *cresc.* *ff* *f cresc. arco* *ff f pizz.*

Cb. *f cresc.* *ff* *f cresc.* *ff f*

377 33

Fl. *f* ^{a 2}

Ob. *f*

Cl. (B) *f* *f*

Fag. *f* ^{a 2} I. *f* ^{a 2}

Cor. (F) *f*

33

VI. I *mf* *f* *mf cresc.* *f* *f cresc.*

VI. II *mf cresc.* *f* *poco dim.* *mf cresc.* *f*

Vle *mf cresc.* *f* *pizz.* *mf cresc.* *f*

Vc. *mf cresc.* *f* *pizz.* *mf cresc.* *f*

Cb. *mf cresc.* *f* *mf cresc.* *f*

arco pizz. arco

386

34

Fl. *f* *più f* *ff*

Ob. *f* *più f* *ff*

Cl. (B) *f* *f* *più f* *ff*

Fag. *f* *f* *più f* *ff*

Cor. (F) *mf* *più f* *f*

Tr. (B) *f*

Tbn. *mp* *mf* *f*

Timp.

34

Vi. I *più cresc.* *ff* *f* *più f* *ff*

Vi. II *cresc.* *più cresc.* *ff* *f* *più f* *ff*

Vle *cresc.* *più cresc.* *ff* *f* *più f* *ff*

Vc. *cresc.* *più cresc.* *ff* *f* *più f* *ff*

Cb. *cresc.* *più cresc.* *ff* *f* *più f* *ff*

395 35

Fl. *sempre ff*

Ob. *sempre ff*

Cl. (B) *sempre ff*

Fag. *sempre ff*

Cor. (F) *più f* *ff* *p dim.* I.

Tr. (B) *più f* *f* *fz dim.*

Tbn. *più f* *f* *fz p dim.*

Timp. *pp*

35

Vl. I *sempre ff* *rinforz.*

Vl. II *sempre ff* *rinforz.*

Vle *sempre ff* *div.* *rinforz.*

Vc. *sempre ff* *fz dim.*

Cb. *sempre ff* *fz dim.*

403

Fl. *pp* *poco a poco più f*

Ob. I. *p poco a poco*

Cl. (B) II. *pp* *poco a poco più f*

Fag. *pp* *poco a poco più f*

Cor. (F) *pp* *poco cresc.*

Tr. (B)

Tbn. *ppp* *pp poco cresc.*

Timp. *poco cresc.*

VI. I *pp* *poco a poco più f*

VI. II *pp* *poco a poco più f*

Vle *pp* *poco a poco più f*

Vc. *pp* *poco a poco più f*

Cb. *pp* *poco a poco più f*

36

410

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

poco a poco più cresc.

p poco a poco cresc.

pp poco cresc.

p cresc.

mf cresc.

p cresc.

mp cresc.

più cresc.

36

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

div.

div.

div.

417 37

Fl. *ff*

Ob. *ff*

Cl. (B) *ff* *f* *mf*

Fag. *ff* *ff* *a2*

Cor. (F) *f* *mf*

Tr. (B) *f* *ff* *mp marc.*

Tbn. *f* *mp* *p*

Timp. *f* *ff*

37

Vl. I *ff*

Vl. II *ff*

Vle *ff* *f* *div.*

Vc. *ff* *ff*

Cb. *f* *ff*

38

425

Fl. *ff*

Ob. *f*

Cl. (B) *f* *ff*

Fag. *sempre ff*

Cor. (F) *f* *mf*

Tr. (B) *mp marc.*

Tbn. *mp marc.*

Timp. *p cresc.* *mf*

VI. I *f*

VI. II *sempre ff*

Vle *ff*

Vc. *mf*

Cb. *mf*

38

433

Fl. *a 2* *b*

Ob. *a 2* *tr* *b*

Cl. (B) *a 2* *f*

Fag. *a 2* *f*

Cor. (F) *a 2* *tr* *b*

Tr. (B)

Tbn. I. *p*

Timp. *p cresc.*

Vl. I *tr* *b*

Vl. II *tr* *b*

Vle. *tr* *b*

Vc. *f* *div.*

Cb. *f*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 433 to 438. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (B)), and Bassoon (Fag.), each with a second player (*a 2*). The brass section consists of French Horn (Cor. (F)), Trumpet in B-flat (Tr. (B)), and Trombone (Tbn.), with the first trombone part marked *p*. The percussion section includes Timpani (Timp.) with a *p cresc.* marking. The string section includes Violin I (Vl. I), Violin II (Vl. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.), with the cello and contrabass parts marked *f*. The score features various musical notations such as slurs, trills (*tr*), and dynamic markings.

441

39

Fl. *ff* a 2

Ob. *ff* a 2

Cl. (B) *ff*

Fag. *ff*

Cor. (F) *f* III. *f*

Tr. (B) *f*

Tbn. *mf* *f* I. *dim.*

Timp. *mf* *f*

39

Vl. I *ff*

Vl. II *ff*

Vle. *ff*

Vc. *ff*

Cb. *ff*

Detailed description of the musical score: The score is for measures 441-448, with a rehearsal mark '39' at the beginning of measure 442. The key signature has one flat (B-flat). The Flute part starts with a rest, then plays a half note G4 with a first octave marking 'a 2'. The Oboe part has a tremolo in measure 441, followed by a half note G4 with a first octave marking 'a 2'. The Clarinet (B) part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Bassoon part has a tremolo in measure 441, followed by a half note G2. The Cor Anglais (F) part has a tremolo in measure 441, followed by a half note G4 with a third octave marking 'III.'. The Trumpet (B) part has a rest, then a half note G4. The Trombone part has a rest, then a half note G2 with a first octave marking 'I.'. The Timpani part has a rhythmic pattern of eighth notes, with a first octave marking 'f' in measure 445. The Violin I part has a tremolo in measure 441, followed by a half note G4 with a first octave marking 'ff'. The Violin II part has a half note G4 with a first octave marking 'ff'. The Viola part has a half note G4 with a first octave marking 'ff'. The Violoncello part has a half note G2 with a first octave marking 'ff'. The Contrabass part has a half note G2 with a first octave marking 'ff'. Dynamics include *ff*, *f*, *mf*, and *dim.*.

449 a 2

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

più f

ff

p

f

p

I.

II.

f

p cresc.

40

457

Fl.

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

f

ff

dim.

p

f

f

div.

464 **41** *Passionato*

This page contains the musical score for measures 464 through 473 of the piece "Passionato". The score is arranged in a standard orchestral format with multiple staves for each instrument family. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score includes the following parts and markings:

- Flute (Fl.):** Rests throughout the measures.
- Oboe (Ob.):** Rests throughout the measures.
- Clarinet in B-flat (Cl. (B)):** *sempre f* (piano fortissimo) throughout.
- Bassoon (Fag.):** *sempre f* (piano fortissimo) throughout.
- Cor Anglais (F) (Cor. (F)):** *sempre f* (piano fortissimo) throughout.
- Trumpet in B-flat (Tr. (B)):** *mf* (mezzo-forte) and *p* (piano) markings.
- Trombone (Tbn.):** *mf* (mezzo-forte) and *p* (piano) markings.
- Violin I (Vl. I):** *molto espressivo* (very expressive).
- Violin II (Vl. II):** *molto espressivo* (very expressive).
- Viola (Vle):** *sempre f* (piano fortissimo) throughout.
- Violoncello (Vc.):** *sempre ff* (piano fortissimo) throughout.
- Double Bass (Cb.):** *sempre ff* (piano fortissimo) throughout.

The score features various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings. The bottom section of the page (measures 464-473) is repeated in a smaller format at the bottom of the page.

472 42

Fl. *f* *poco dim.*

Ob. *p*

Cl. (B) *poco dim.*

Fag. *poco dim.*

Cor. (F) *mf* *dim.* *p* *mf* *dim.* *p*

Tr. (B)

Tbn. *mp*

42

Vl. I *poco dim.*

Vl. II *poco dim.*

Vle *dim.* *dim.*

Vc. *poco dim.*

Cb. *poco dim.*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 472 to 481. It features a woodwind section (Flute, Oboe, Clarinet in B-flat, Bassoon), a brass section (Coronet in F, Trumpet in B-flat, Trombone), and a string section (Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, Contrabass). The woodwinds and strings play rhythmic patterns, while the brass instruments play sustained notes with dynamic markings. The score includes various dynamic markings such as *f*, *poco dim.*, *mf*, *dim.*, *p*, and *mp*. A rehearsal mark '42' is present at the beginning of the page and again at the start of the string section.

480 **43**

Fl. *cresc.* *ff* *poco dim.*

Ob. *f molto espressivo* *dim.*

Cl. (B) *mf cresc.* *ff* *poco dim.*

Fag. *cresc.* *ff* *poco dim.*

Cor. (F) *p* *f molto espr.* *dim.*

Tr. (B) *p*

Tbn. *p* *cresc.* *mf* *dim.*

43

VI. I *dim.* *p*

VI. II *dim.* *p* *div.* *p*

Vle. *f molto espr.* *ff*

Vc. *f molto espr.* *ff*

Cb. *f* *cresc.* *ff*

488 **44**

Fl. II.

Ob. *p*

Cl. (B) *f dim.* *p* II.

Fag. *f dim.* *p*

Cor. (F) *mf* *dim.* *p*

Tr. (B) *f* *poco a poco dim.* *dim.* *p*

Tbn. *p*

p **44**

Vl. I

Vl. II *f* *dim.* *p* *mf*

Vle *poco dim.*

Vc. *poco dim.*

Cb. *poco dim.* *mf*

496 **45**

Fl. *p cresc.* *cresc.* *f* *p* *a 2*

Ob. *p cresc.* *f* *p*

Cl. (B) II. *cresc.* *f* *p*

Fag. *f cresc.* *ff*

Cor. (F) *p* *mf* *p*

Tr. (B) *p*

Tbn. *p*

45

VI. I *p poco cresc.* *più cresc.* *f* *dim.* *p*

VI. II *p poco cresc.* *più cresc.* *f* *dim.* *p*

Vle *dim.* *p* *cresc.* *f* *dim.* *p*

Vc. *dim.* *p* *cresc.* *f* *dim.* *p*

Cb. *f cresc.* *ff* *meno f*

504 46

Fl. *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Ob. *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Cl. (B) *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Fag. *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Cor. (F) *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Tr. (B) *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Tbn. *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

Timp. *p* *mf* *cresc.*

46

VI. I *f* *più f*

VI. II *f* *più f*

Vle *f* *più f*

Vc. *f* *più f*

Cb. *mf* *cresc.* *f* *cresc.*

512 47

Fl. *ff* *poco dim.*

Ob. *ff* *f* a 2

Cl. (B) *ff* *poco dim.*

Fag. *ff* *f* *poco dim.*

Cor. (F) *ff* *p* *f* *p*

Tr. (B) *f* *p* *f*

Tbn. *f* *f* *mf* *mp* *pp*

Timp. *f* *meno f* *dim.* *p*

47

VI. I *ff sommo d'espressione*

VI. II *ff sommo d'espressione*

Vle *ff sommo d'espressione*

Vc. *ff sommo d'espressione* *poco dim.*

Cb. *ff* *poco dim.*

520 **48** *calmando*

Ob. *molto espr.* *dim.* *a 2*

Cl. (B) *f* *dim.*

Fag. *molto espr.* *dim.* *mf* *dim.* *p*

Cor. (F) I. *f* II. *p* *mf* *p*

Timp. *pp* *mf dim.* *pp*

48 *calmando*

Vl. II *f* *dim.* *p dim.*

Vle *f* *dim.* *p dim.*

Vc. *molto espr.* *dim.* *p*

Cb. *f* *dim.* *mf* *p*

528 **Vivace**

Ob. I. *p*

Cl. (B) I. *f* *dim.*

Fag. *f* *dim.*

Cor. (F) *mfz* *mfz*

Timp. *mfz*

Vl. I *f* *mf* *dim.* *p* *p*

Vl. II *pp* *pizz.* *p* *arco*

Vle *pp* *mf pizz.* *dim.* *p*

Vc. *pizz.* *mf* *dim.* *p* *arco*

Cb. *f* *mf* *dim.* *p* *p*

49

537

Fl. I. *p*

Ob. I. *p*

Cl. (B) *p*

Fag. *p*

49

VI. I. *pizz.* *mf* *arco* *dim.* *p*

VI. II. *mf* *dim.* *p* *pizz.* *div.* *arco* *p*

Vle. *pizz.* *mf* *p* *div.* *arco* *mf* *dim.*

Vc. *div.* *(arco)* *p* *div.*

Cb. *pizz.* *p* *p*

50

546

Ob. *a 2* *f*

Cl. (B) *a 2* *f* *I.*

Fag. *f*

Cor. (F) *f* *mf*

50

VI. I. *f*

VI. II. *f*

Vle. *f*

Vc. *p* *arco* *f* *arco*

Cb. *f* *arco* *f*

571 **52**

Ob. *f* I.

Cl. (B) *f* I.

Fag. *f* a 2 III.

Tbn. *mf*

VI. I *ff*

VI. II *ff* arco

Vle *ff* arco

Vc. *f* arco

Cb. *f*

579 **53**

Fl. *f*

Ob. *mf* a 2 *ff*

Cl. (B) *ff* a 2

Fag. *poco meno f* *cresc.* *ff*

Cor. (F) *f* I Muta in E III Muta in E

Tr. (B) *p* *fz* I.

53

VI. I *p cresc.* *ff*

VI. II *p* *ff* div.

Vle *p cresc.* *ff*

Vc. *poco meno f* *cresc.* *ff*

Cb. *poco meno f* *cresc.* *ff*

587

Fl. *ff* *meno f* *cresc.*

Ob. *meno f* *cresc.*

Cl. (B) *meno f* *cresc.*

Fag. *p* *cresc.*

Cor. (F) (in F) *p cresc.*

Tr. (B) *p cresc.*

Tbn.

Vi. I *ff* *p cresc.*

Vi. II *ff* *p cresc.*

Vle. *ff* *p cresc.*

Vc. *ff* *p cresc.*

Cb. *ff* *p cresc.*

595 **54**

Fl. *ff*

Ob. *ff*

Cl. (B) *ff* *ff* *a 2*

Fag. *ff* *ff* *a 2*

(E) *ff* *in E*

Cor. (F) *fz*

(E) *ff* *in E*

(F) *fz*

Tr. (B)

Tbn. *mf* *I.*

54

VI. I *ff*

VI. II *ff* *ff*

Vle *ff*

Vc. *ff* *ff*

Cb. *ff* *ff*

55

602

Fl. *p cresc.* *ff* *a 2*

Ob. *p cresc.* *ff* *a 2*

Cl. (B) *poco meno f* *cresc.* *ff* *ff*

Fag. *poco meno f* *cresc.* *ff* *ff*

(E) *I, III a 2* *poco meno f* *cresc.* *ff* *Muta in F*

Cor. (F) *II, IV.* *poco meno f* *cresc.* *ff* *ff*

Tbn. *pp* *cresc.* *p* *mfz*

p *mfz*

55

VI. I *p cresc.* *ff*

VI. II *p cresc.* *ff*

Vle *p cresc.* *ff*

Vc. *p cresc.* *ff*

Cb. *p cresc.* *ff*

56

610

Fl. *dim.*

Ob. *I.* *p dim.* *pp* *I.* *p*

Cl. (B) *I.* *dim.* *pp*

Fag. *I.* *dim.* *pp*

56

VI. I *dim.* *p* *più p*

VI. II *dim.* *p* *più p*

Vle *dim.* *p* *più p*

Vc. *dim.* *p* *più p*

Cb. *p* *più p*

618

Fl. I. *pp*

Ob. I. *pp*

Cl. (B) I. *p*

Fag. I. *p* *pp*

VI. I. *pp* *ppp*

VI. II. *ppp*

Vle. *pp* *ppp*

Vc. *pp*

Cb. *ppp*

626

57

Fl. *f*

Ob. *ff*

Cl. (B) a 2 *ff*

Fag. II. *ff* a 2 *ff*

Tbn. III. *f*

VI. I. *ff*

VI. II. *ff*

Vle. *ff*

Vc. *ff*

Cb. *ff*

58

634

Fl. *f*

Ob. *mf* *ff* a 2

Cl. (B) *meno f* *cresc.* *ff*

Fag. *meno f* *cresc.* *ff*

I, II. *f* *in F* *a 2* *mf*

Cor. (F) III, IV. *in F* *a 2* *p* *mfz* *p*

Tr. (B) I. *f*

Tbn. *f*

p *mfz* *p*

58

VI. I *p* *cresc.* *ff* *div.*

VI. II *p* *cresc.* *ff*

Vle *p* *cresc.* *div.* *ff*

Vc. *meno f* *cresc.* *ff*

Cb. *meno f* *cresc.* *ff*

642

Fl. *ff* *meno f* *cresc.*

Ob. *ff* *meno f* *cresc.*

Cl. (B) *ff* *meno f* *cresc.*

Fag. *f*

Cor. (F) *f* *p* *cresc.*

Tr. (B) *p cresc.*

Tbn. *p*

VI. I *ff* *p cresc.*

VI. II *ff* *p cresc.*

Vle *ff* *p cresc.*

Vc. *ff* *p cresc.*

Cb. *p cresc.*

650 59

Fl. *ff* *ff*

Ob. *ff* *ff* *dim.* I.

Cl. (B) *ff* *ff* *dim.* I. *pp*

Fag. *ff* *ff* *dim.* I. *pp*

Cor. (F) *fz* *p*

Tr. (B) *fz* *p*

Tbn. *fz* *p*

59

Vl. I *ff* *dim.*

Vl. II *ff* *dim.*

Vle *ff* *dim.*

Vc. *ff* *dim.*

Cb. *ff* *ff* *dim.*

674 **61**

Fl. *pp* I.

Cl. (B) *ppp*

Fag. *ppp*

Timp. *mp* *p* *più p e dim.*

Vi. I

Vi. II

Vle. *pizz.* *p*

Vc. *ppp perdendosi* *pp* *pizz.*

Cb. *ppp* *pp* *pizz.* *ppp* *pizz.* *ppp* *pizz.*

ppp

682 **62**

poco rit. **Poco sostenuto, solenne**

Fag. *pp*

Cor. (F) *pp* *pp* *poco a poco cresc.*

Timp. *pp* *poco a poco cresc.*

Vi. I *p espressivo e cresc.*

Vi. II *p espressivo e cresc.*

Vle. *arco ben marc.*

Vc. *mp poco a poco cresc.* *arco ben marc.*

Cb. *mp poco a poco cresc.* *arco ben marc.*

mp poco a poco cresc.

690

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

pp

pp

poco cresc.

poco cresc.

f

f

698

63

poco a poco stringendo

Ob.

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

a 2

I.

p cresc.

più cresc.

più cresc.

II.

pp *poco cresc.*

III.

63

poco a poco stringendo

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

p

sempre più cresc.

sempre più cresc.

f

f

f

64

706

Fl. *mp cresc.*

Ob. *p cresc.*

Cl. (B)

Fag.

Cor. (F)

Tr. (B)

Tbn.

Timp.

pp cresc.

mf

p cresc.

64

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

cresc.

714 *a2*

Fl. *f*

Ob. *f*

Cl. (B) *f*

Fag. *f*

Cor. (F) *f*

Tr. (B) *p*

Tbn. *pp*

Timp. *f* *p* *cresc.* *mf* *dim.* *p*

Vl. I *ff*

Vl. II *ff*

Vle. *ff* *sempre ff*

Vc. *ff* *sempre ff*

Cb. *ff* *sempre ff*

722 **65**

Fl. *cresc.* *a 2*

Ob. *cresc.*

Cl. (B) *cresc.*

Fag. *cresc.*

Cor. (F) *cresc.*

Tr. (B) *f* *p cresc.*

Tbn. *f* *p cresc.*

Timp. *f* *f*

65

Vl. I *sempre ff*

Vl. II *sempre ff*

Vle

Vc.

Cb.

730 **66**

Fl. *ff*

Ob. *ff*

Cl. (B) *ff*

Fag. *ff*

Cor. (F) *ff*

Tr. (B) *f* *cresc.* *ff*

Tbn. *f* *cresc.* *ff*

Timp. *cresc.* *ff*

66

VI. I

VI. II

Vle

Vc.

Cb.

Wilhelm Stenhammar

Wilhelm Stenhammar (1871–1927) tillhör de stora namnen i svensk musikhistoria – i dag mest känd som tonsättare, under sin korta livstid lika respekterad som pianist och dirigent. Det hör till saken att Stenhammar var verksam när det moderna musiklivet formades, och de främsta namnen under denna epok har aldrig förlorat sin lyskraft. För Stenhammars del illustreras det av de kompositioner som stadigt behållit sin plats som repertoarverk, i första hand hans första pianokonsert (b-moll), *Två sentimentala romanser* för violin och orkester, pianoverket *Sensommarnätter*, solosånger som ”Flickan kom från sin älsklings möte” samt körsångerna ”Sverige” och ”I seralliets have”.

Wilhelm Stenhammar skaffade sig en gedigen och framför allt bred musikalisk skolning: pianostudier vid Richard Anderssons musikskola, orgel för Wilhelm Heintze och August Lagergren, kontrapunkt för Joseph Dente, komposition för Emil Sjögren och Andreas Hallén. Som så många andra svenska musikstuderande vid denna tid, och tidigare, for Stenhammar också utomlands, till Berlin för pianostudier.

Redan under studietiden började Stenhammar framträda som pianist, men också komponera. Som pianist inledde han ett samarbete med violinisten Tor Aulin och dennes stråkkvartett som skulle komma att utveckla kammarmusicerande i Sverige. Deras turnéer runt om i landet är legendariska.

Stenhammar var dirigent för kören Filharmoniska sällskapet i Stockholm 1897–1900. 1902 var han med att grundade det som idag benämns Kungliga Filharmonikerna i Stockholm. Han dirigerade i perioder också vid Kungl. Teatern och var åren 1907–22 konstnärlig ledare för dåvarande Göteborgs orkesterförening. Wilhelm Stenhammar komponerade parallellt med sin verksamhet som pianist och dirigent. Periodvis tog dock de sistnämnda engagemangen över, men som fulltecknad musiker och dirigent behövde han å andra sidan inte komponera på beställning såsom flera av hans tonsättarkolleger tvingades till.

Wilhelm Stenhammar blev invald som ledamot nr 501 i Kungl. Musikaliska akademien den 29 november 1900.

© *Gunnar Ternhag*, Levande musikarv

Symfoni nr 2 i g-moll

I december 1903 framfördes Stenhammars första symfoni för första gången. Den publika framgången var succéartad, men Stenhammar själv var inte nöjd. I ett brev till Jean Sibelius några månader senare beskrev han symfonin så här: ”Den är ganska god, men går på ytan. Jag längtar in i mig själv.” Stenhammar var alltid självkritisk, men den här gången var det troligen det överväldigande intrycket av Sibelius andra symfoni vid det första svenska framförandet ungefär en månad tidigare som fick honom att betrakta den egna symfonin som ytlig och osjälvständig. Han drog in den för omarbetning men lade den snart bakom sig, och den framfördes inte i sin helhet fler gånger under hans livstid.

När han drygt tio år senare återkom med en ny symfoni kom denna inte att få något nummer, vare sig på noterna eller i programbladen. Stenhammar kallade den endast *Symfoni Op. 34*, vilket tyder på att han fullständigt slutat räkna med den första.

Efter Stenhammars död började man framföra den första symfonin igen, vilket fått till följd att g-mollsymfonin numera allmänt spelas under beteckningen ”nr 2”.

Det finns inte mycket material bevarat som beskriver symfonins tillkomsthistoria. Stenhammar var sparsam med att lämna ut uppgifter från sin tonsättarverkstad, och det finns märkligt nog heller inga skisser bevarade så när som på en enda partitursida. Men i sin kompositionsförteckning skrev han några kortfattade anteckningar som i alla fall ger en viss vink om tidsförloppet: ”Opus 34 Symfoni G-moll Några motiv Villa Borghese (Rom) 1911. Sats 1 sommaren 1912, sats 2, 3, 4 Mellanklef, Göteborg 1914–15.” Mellanklef låg i Särö, där Stenhammar ofta vistades sommartid. Vi kan av dessa knappa upplysningar i alla fall se att tillkomstprocessen för verket var ganska lång. Verket avslutades i sista stund före uruppförandet med Göteborgs orkesterförening den 22 april 1915. På sista partitursidan i manuskriptet står ”Partituret fullbordadt 15 april

1915 kl. 3.45 f.m. Första uppförandet Göteborg 22 april 1915". Under veckan mellan fullbordat partitur och uruppförande skulle orkesterstämmorna färdigställas (man får anta att stämskriften påbörjats innan partituret avslutades), musikerna skulle hinna öva in sina stämmor och verket repeteras med hela orkestern under tonsättarens ledning. Vid samma konsert framfördes även Hugo Alfvéns Uppenbarelskantat med Alfvén själv som dirigent. Det är ett kortare verk för mindre besättning men med solister och kör och även det nytt för orkestern, som bör ha haft en bråd vecka.

Stenhammar hade vid denna tid varit fast dirigent för orkestern sedan åtta år, och allt tyder på att han hade en god relation med sina musiker. Formuleringen av en tillägnan i det tryckta partituret bekräftar detta: "TILL MINA KÄRA VÄNNER GÖTEBORGS SYMFONIORKESTERS MEDLEMMAR GÖTEBORG. 22 APRIL 1915." Det var alltså inte till orkestern som institution som verket var dedicerat, utan direkt till musikerna. Förmodligen var det med Göteborgsorkesterns klang i öronen som han skrev verket, och blåsarnas solistiska insatser, t.ex. i scherzosatsens triodel, måste ha utformats direkt för de musiker som satt i orkestern vid denna tid, bland dem klarinettisten, dirigenten, tonsättaren och arrangören Albert Löfgren.

Redan veckan efter uruppförandet, den 28 april, återkom symfonin på programmet, då i sällskap med verk av Sibelius. I april 1916 spelades symfonin för första gången i Stockholm av Konsertföreningens orkester under ledning av Georg Schnéevoigt.

Mottagandet vid de första konserterna skulle kunna betecknas som något avvaktande, och det dröjde drygt tio år, innan symfonins förtjänster blev mer allmänt uppskattade. Det hade med själva tonspråket att göra; det var delvis nytt för Stenhammar, på samma gång stramt och komplext.

Sedan första symfonin uruppfördes 1903 hade drygt tio år gått, tio år av erfarenhet och självprovning. Hans önskan var nu enligt ett ofta citerat yttrande att skriva "nykter och ärlig musik utan klatsch". I ett brev till Carl Nielsen från den 27 november 1910 angående dennes första symfoni utvecklar Stenhammar sin estetik mer i detalj: "Jag vet att Ni alltid strävat och även lyckats hålla Er fri från Wagners inflytande och jag blir mer och mer övertygad att detta är den enda utvägen för oss nordbor att skapa oss en egen stil. Ty vill man gå vidare med utgångspunkt från Wagner, kommer man blott till Rich. Strauss och hans eftersägare. Jag tror att vi kunna ha en uppgift att fylla som protestanter mot den musikaliska katolicism med rökelse och klangskönhetsfrosseri, som nu alltför länge florerat i Tyskland. Därför hade jag stor glädje av Er symfoni, detta klara, ärliga och kyska, äkta protestantiska verk."

Jämfört med första symfonin är orkesterbesättningen mer modest med dubbelt träblås, fyra horn, två trumpeter och tre tromboner. Det är en klassisk sättning som är vanlig i musik från mitten av 1800-talet, t.ex. i Schumanns och, i Sverige, i Berwalds och Normans orkesterverk. Det finns inga klangskapande biinstrument i blåsargruppen som piccolo, engelskt horn eller basklarinett, heller inget slagverk utöver pukorna, ingen harpa, ingen celesta eller piano. Han vill denna gång ton ner den moderna orkestermusikens klangeffekter till förmån för en musik, där själva tonmaterialet kommer mer i centrum, vilket ändå inte utesluter en stor klanglig sensibilitet i hanteringen av de resurser han valt. Speltiden är lång, ca 45 minuter, men ändå ca 10 minuter kortare än första symfonins.

Symfonin uppges gå i g-moll, men det är g-moll med bara ett b-förtecken, med e i stället för ess, alltså dorisk tonart. Detta gäller främst första och tredje satserna men även en episod i andra satsen och stora delar av finalen. Detta har en viss arkaiserande verkan och har säkert varit en bidragande orsak till att många lyssnare associerat till Sibelius, som också gärna använder sig av kyrkotonarter.

Verket är på traditionellt vis indelat i fyra satser. Finalen är formellt den märkligaste. Efter en kort långsam introduktion består den till största delen av långa fugaavsnitt, byggda på två temata, som presenteras först var för sig, sedan tillsammans. Det första temat återkommer sedan i långa notvärden i form av en intensiv kantilena som efter ännu ett fugaavsnitt får avsluta satsen. Bakom denna stora fugasats ligger ett intensivt studium av kontrapunkt under flera års tid. Stenhammar ville fördjupa sina kompositionstekniska kunskaper och ägnade sig därför under åren efter 1909, alltså som mogen och erfaren tonsättare, åt studium av Heinrich Bellermanns lärobok *Der Contrapunkt*. Detta finns dokumenterat i två band innehållande drygt 3000 utförda arbetsuppgifter.

Dessa studier gjorde stort avtryck i hans eget skapande, och vad den andra symfonin beträffar får man anta att den strängt genomförda fugaformen kom att fungera som ett verktyg för hans strävan efter större objektivitet i tonspråket.

Redan 1915, samma år som uruppförandet ägde rum, gavs symfonin ut på Abraham Hirsch förlag, Stockholm, och sedan dess har den varit en av de mest spelade svenska symfonierna. I sin stora biografi *Wilhelm Stenhammar och hans tid* ägnar Bo Wallner ett helt kapitel, "Den doriska symfonin", åt andra symfonin. Det är från denna bok som citaten ovan har hämtats.

© Finn Rosengren, Levande Musikarv

Wilhelm Stenhammar

Wilhelm Stenhammar (1871–1927) is among the great names in Swedish music history – now mostly remembered as a composer, but equally respected as a pianist and conductor during his short life. Part of this is due to the fact that Stenhammar was active during the formation of modern musical life, and the foremost names of this period have never lost their radiance. For Stenhammar's part, this is illustrated by the compositions that have consistently kept their places as repertoire pieces, on the first hand his first piano concerto (B flat minor), *Två sentimentala romanser* ('Two Sentimental Romances') for violin and orchestra, the piano piece *Sensommarnätter* ('Late Summer Nights'), solo songs such as 'Flickan kom från sin älsklings möte' ('The Girl Came from Meeting Her Lover' and the choral songs 'Sverige' ('Sweden') and 'I seralliets have' ('In the Seraglio Garden').

He acquired a musical education that was both sound and extensive: piano studies at Richard Andersson's School of Music, organ for Wilhelm Heintze and August Lagergren, counterpoint for Joseph Dente, composition for Emil Sjögren and Andreas Hallén. Like so many other Swedish music students at the time, and earlier, he also travelled abroad, to Berlin, to study piano.

Stenhammar started performing as a pianist during his studies, and also began composing. As a pianist, he began collaborating with the violinist Tor Aulin and his string quartet, which would come to develop chamber music in Sweden. Their tours around the country are legendary.

He was a conductor for the Stockholm Philharmonic Society choir from 1897 to 1900. In 1902, he was among the founders of what is now known as the Royal Stockholm Philharmonic Orchestra in Stockholm. He also conducted at the Royal Opera and was artistic director of what was then the Gothenburg Orchestra Association from 1907 to 1922.

In tandem with his career as a pianist and conductor, Stenhammar was a composer. However, the former activities would periodically eclipse his other work, but as a fully-fledged musician and conductor, he was not forced to compose on commission, as many of his colleagues were.

On November 29, 1900 Wilhelm Stenhammar was elected to the Royal Academy of Music as member No. 501.

© Gunnar Ternhag, Levande musikarv
Transl. Martin Thomson

Symphony No. 2 in G minor

In December 1903 Stenhammar's first symphony was performed for the first time. It was a great public success, but Stenhammar himself was not satisfied. In a letter to Jean Sibelius a few months later, he wrote: "It's quite good, but superficial. I yearn to delve into my inner self." Stenhammar was always self-critical, but this time it was probably the overwhelming impression of Sibelius' Symphony no. 2 at its first Swedish

performance roughly a month earlier that prompted him to regard his own symphony as shallow and derivative. He recalled it for revision but soon put it behind him, and it was never again performed in its entirety during his lifetime.

Ten years later, when he came back with a new symphony, it was not numbered, neither in the score nor in the concert programmes. Stenhammar called it simply *Symfoni Op. 34*, implying that he had stopped counting his first symphony altogether. After Stenhammar's death, the first symphony began to be performed again, which has entailed that the G-minor symphony is now generally played as "no. 2".

Very little material has been preserved regarding the genesis of the symphony. Stenhammar was parsimonious about divulging information from his composition workshop, and, oddly, no sketches have been kept, apart from a single page of the score. But in his registry of compositions, he made some brief notations that nevertheless provide chronological hints: "Opus 34 Symphony in G minor Some motifs Villa Borghese (Rome) 1911. First movement summer 1912, movements 2, 3, 4 Mellanklef, Gothenburg 1914–15." Mellanklef was a house near Särö, ca 20 km south of Gothenburg. Stenhammar spent the summer of 1914 there. At any rate, these scant notes tell us that the compositional process for the work was rather lengthy. The symphony was completed in the nick of time ahead of its premier performance by the Gothenburg Symphony Orchestra on 22 April 1915. The last page of the score has this note: "Score completed 15 April 1915, 3.45 A.M. First premier performance 22 April 1915". In the week between the completion of the score and the premier, the orchestral parts had to be produced (we can assume that the production of the parts had been initiated prior to the completion of the score), the musicians had to practise their parts, and the work had to be rehearsed with the whole orchestra under the direction of the composer. The concert also included Hugo Alfvén's *Uppenbarelsekantat* (Revelation Cantata) with Alfvén conducting. This is a shorter work for a smaller ensemble, but with soloists and choir, and it, too, was new to the orchestra members, who must have had a hectic week.

At this time, Stenhammar had been the permanent conductor of the orchestra for eight years, and there is every indication that he was on good terms with his musicians. This confirmed by the dedication in the printed score: "TO MY DEAR FRIENDS, THE MEMBERS OF THE GOTHENBURG SYMPHONY ORCHESTRA. 22 APRIL 1915." In other words, the work was dedicated not to the orchestra but to the musicians. He probably had the sound of the Gothenburg Symphony in mind as he composed the work, and the solos in the wind parts, like the trio section of the scherzo movement, must have been written for the musicians who played with the orchestra at this time, among them the clarinetist, conductor, composer, and arranger Albert Löfgren.

Just a week after its premier, on the 28th of April, the symphony reappeared on the programme, this time in the company of works by Sibelius. In April 1916 the symphony was played in Stockholm for the first time, by the Concert Society under the direction of Georg Schnéevoigt.

The reception at the first performances could be regarded as somewhat tentative, and it would take more than ten years for its merits to be more generally appreciated. This can be traced to its tonal language; it was partially novel for Stenhammar, at once austere and complex. More than a decade had passed since his first symphony had been premiered, more than ten years of experience and self-reflexion. His desire, according to a now commonly quoted expression, was to write "sober and honest music without falderal". In a letter to Carl Nielsen from 27 November 1910 regarding the Dane's first symphony, Stenhammar laid out his aesthetics in greater detail: "I know you have always striven, and also managed, to avoid the influence of Wagner, and I am becoming more and more convinced that this is the only way for us Nordic composers to create a style of our own. For if one wishes to go forward based on Wagner, one arrives at Rich. Strauss and his followers. I believe we may have a duty to fulfil as Protestants against the musical Catholicism, with its incense and indulgence in tonal beauty, which has flourished in Germany far too long. I was therefore delighted with your symphony, this lucid, honest, and chaste, genuinely Protestant work."

Compared with the first symphony, the orchestration is more modest, with double woodwinds, four horns, two trumpets, and three trombones. This is a classic ensemble

that is common in music from the mid-19th century, for example in orchestral works by Schumann and, in Sweden, by Berwald and Norman. There are no timbre-creating auxiliary instruments in the woodwind section, such as piccolo, English horn, or bass clarinet, nor is there any percussion apart from timpani, no harp, no celeste, no piano. This time he wanted to downplay the sonic effects of modern orchestral music in order to privilege a music where the tonal material itself is front and centre, although this does not preclude great sensitivity in the sonority of the resources he chose. The performance time is long, some 45 minutes, but still about 10 minutes shorter than that of the first symphony.

The symphony is stated as G minor, but it is a G minor with only one flat, with E natural instead of E-flat, in other words, in the Dorian mode. This is the case especially in the first and third movements, but also in an episode in the second movement and large portions of the finale. This lends it a certain archaic effect and has no doubt led many listeners to associate it with Sibelius, who also tends to feature church modes.

The work is divided into four movements in the traditional manner. Formally speaking, the finale is the most remarkable. After a brief slow introduction, for the most part it consists of long fugal sections, based on two themes, which are first presented on their own, then together. The first theme then reappears with augmented note values in the form of an intensive cantilena, which, after yet another fugal section, also concludes the movement. Behind this grand fugal movement lies intensive study of counterpoint over a period of several years. Stenhammar wanted to deepen his knowledge of composition technique and therefore devoted himself in the years following 1909, that is, as a mature and experienced composer, to the study of Heinrich Bellermann's textbook *Der Contrapunkt*. This is documented in two volumes containing more than 3,000 completed practice assignments. These studies had a tremendous impact on his creativity, and as far as the second symphony is concerned, we can assume that the rigorously implemented fugal form came to function as a tool for reaching his goal of achieving greater objectivity in his tonal language.

As early as 1915, the same year that the premier performance took place, the symphony was published by Abraham Hirsch publishers, Stockholm, and since then it has been one of the most commonly played Swedish symphonies. In his great biography *Wilhelm Stenhammar och hans tid* ('Wilhelm Stenhammar and His Times'), Bo Wallner devotes an entire chapter, "Den doriska symfonin" ("The Dorian Symphony"), to the second symphony. The above quotations were taken from this book.

Kritisk kommentar

Källmaterial

Autografer

A1 Huvudkälla. Partitur. Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm. Accessionsnummer *1939/1796. Inbunden volym med 199 notsidor. På första notsidan står följande: "Symfoni / Wilh. Stenhammar, op. 34." Längst ner på sidan finns en stämpel "ABR. HIRSCHS FÖRLAG", varefter man för hand tillfogat ett kommatecken och "Stockholm". Nertill på sidorna har förlaget angivit de planerade sidbrytningarna inför tryckningen av **T1**. Nederst på sidan 199 har Stenhammar skrivit: "Partituret fullbordadt 15 april kl. 3.45 f.m. Första uppförandet Göteborg 22 april 1915". Uppställningen av partituret följer nutida praxis med ordningen flöjter, oboer, klarinetter, fagotter, horn, trumpeter, tromboner, pukor, stråkar. Träblåsar-, horn- och trumpetstämmorna är i regel parvis ihopskrivna på notsystemen. Trombontruppen upptar två system, varvid I och II är sammanskrivna. I avsnitt med mer komplicerad struktur lägger Stenhammar ofta ut stämmorna på fler system.

A2 Partitur. Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm. Saknar accessionsnummer. Denna källa består av endast en partitursida med de sista 10 takterna av finalen. Sidan är paginerad som sid. 40, och överst till vänster står "Finale".

Tryckt utgåva

T1 Partitur. Hirsch, Stockholm [1915]. Titelsida, dedikationssida och 150 notsidor (3–152). Verkets titel på titelsidan är "SYMFONI / – OP. 34 – / FÖR ORKESTER / av / WILH. STENHAMMAR".

På dedikationssidan står följande: "TILL MINA KÄRA VÄNNER / GÖTEBORGS SYMFONIORKESTERS MEDLEMMAR / GÖTEBORG. 22 APRIL 1915. / WILH. STENHAMMAR".

På första notsidan är verkets titel Symfoni. / G - moll. / Wilh. Stenhammar, Op. 34."

T2 Orkesterstämmor. Hirsch, Stockholm [1915].

T3 Fickpartitur. Gehrmans, Stockholm, cop. 1952. Förminskat omtryck av **T1**. Dedikationen är här placerad överst på första notsidan. Mellan titelsidan och första notsidan finns en verkkommentar på svenska och engelska av Bo Wallner daterad september 1952, en lista över orkesterbesättningen och en uppgift om speltiden, 45 minuter.

Huvudkällan, **A1**, är skriven med synnerligen stor noggrannhet och är i det närmaste felfri. Detsamma gäller det tryckta partituret, **T1**. De få felaktigheter som finns har med få undantag enkelt kunnat korrigeras genom jämförelser mellan dessa båda källor. De tryckta orkesterstämmorna, **T2**, har endast i undantagsfall konsulterats.

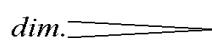

Som framgår av verkkommentaren och källbeskrivningarna ovan kallade Stenhammar inte denna symfoni Nr 2. Den första symfonin i F-dur var enligt hans åsikt ute ur räkningen, och g-moll-symfonin var därför hans enda. När man efter hans död åter började framföra den första

symfonin blev det vanligt att ge g-mollsymfonin numret 2, och den beteckningen används även i denna utgåva. Tonartsbeteckningen g-moll har enligt nutida praxis skrivits med litet g i utgåvan.

Några notationsmässiga detaljer

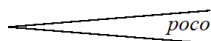
Crescendon och diminuendon anges både med orden *cresc.* och *dim.* och med pilar. Textvarianten används främst vid längre förlopp, medan pilarna i regel anger snabbare förändringar. Ibland står först ordet *cresc.* och litet senare en crescendopil, vilket måste indikera att crescendot ges en extra skjuts på slutet.

Men ganska ofta är avståndet mellan text och pil så kort att man kan tala om ett kombinationstecken. Ordet *dim.* kan till och med vara inskrivet i öppningen på pilen.

dim. eller *dim.*

Dessa kombinationstecken har undvikits i utgåvan. I stället har utgivaren valt antingen text eller pil beroende på sammanhanget. Detta har skett utan kommentar i de enskilda fallen.

Likaså skriver Stenhammar ofta in bestämningsord till crescendopilar (såsom *poco* och *più*) i öppningen på pilarna.

Sådana bestämningsord har i utgåvan skrivits under pilarna.

Orden *dolce* och *dolcissimo* används stundtals självständigt, alltså utan att någon annan nyansbeteckning är utsatt. De används då i sammanhang där en svag nyans måste vara avsedd.

Slutnyanserna efter diminuendon är i A1 ofta utsatta en aning till höger om noterna. Detta har följts i utgåvan.

Stenhammar är mycket sparsam med ”säkerhetsförtecken”, alltså sådana förtecken som är utsatta i takterna närmast efter takter med tillfälliga förtecken och vars syfte är att visa att tonartens ordinarie förtecken åter skall gälla. Vid några tillfällen har utgivaren lagt till sådana förtecken för tydlighetens skull.

Däremot upprepar Stenhammar tillfälliga förtecken efter överbindning till ny takt. Detta skrivsätt har enligt Levande Musikarvs riktlinjer inte följts i utgåvan.

Stenhammar undviker punkterade 8-delspauser, se t.ex. sats 1, takt 87 och följande takter, där han i stället skriver 8-delspauser, följda av 16-delspauser. Utgivaren har i dessa fall noterat om till punkterade 8-delspauser.

I samband med drillar i stark nyans saknas ofta bågar över efterslagsnoterna. Vill Stenhammar ha dem artikulerade? Utgivaren har i dessa fall avstått från att komplettera med bågar.

Stenhammar noterar dubbelgrepp, där den ena tonen skall spelas på en lös sträng, på följande vis:

Utgivaren har i stället valt följande notationssätt för att göra klart att det inte rör sig om divisi:

Kommentarer

- Instrumentens inbördes ordning i partituret följer **A1**.
- Stenhammars transponeringar har bibehållits.
- Klaverna i **A1** har generellt bibehållits i utgåvans partitur. I stämmaterialet har utgivaren dock förhållit sig friare för de instrument som växlar mellan olika klaver, eftersom de kompromisser som det innebär att skriva ihop flera stämmor på samma notsystem i ett partitur inte längre är nödvändiga. Det kan t.ex. röra sig om ställen, där två fagotter delar notsystem i partituret och är noterade med tenorklav, men där det skulle bli mest lättläst för musikerna om andrastämman i stället noterades i basklav.
- Satsnumren, som saknas i samtliga källor, är tillfogade av utgivaren.
- Repetitionssiffrorna är övertagna från **A1** och den tidigare tryckta utgåvan (**T1**, **T2**, **T3**).
- Kommentarererna nedan avser huvudkällan **A1**, om inte annat anges.

<i>Takt</i>	<i>Stämman</i>	<i>Kommentar</i>
Sats 1		
8	Fag., Vle, Vc.	T1 har staccatopunkt på första noten i Vla och Vc., men ej i Fag. Punkten saknas i A1 , och utg. har valt att ignorera den.
51	Cl., Fag.	Nyansen <i>p</i> står mitt emellan första och andra noterna.
110		Cesurtecknet är endast utsatt ovanför Fl. och Vl. I, men just den placeringen indikerar att tecknet gäller hela orkestern.
123–125	Blåsare	Dessa takter ger ett bra exempel på Stenhammars olika sätt att notera diminuendo. Fl. och Ob. II har <i>dim.</i> inskrivet i en diminuendopil. Ob. I, Cl. och Fag. har endast <i>dim.</i> Cor. har endast pil.
132–134	Vl. II, Vle	Crescendo- och diminuendopilarna är skrivna mellan notsystemen för Vl. II och Vle i både A1 och T1 . Utg. har gjort bedömningen att de avser Vle, eftersom frasen imiteras av Vc. en takt senare med motsvarande pilar. Att pilarna är skrivna ovanför systemet beror troligen på utrymmesbrist mellan Vle och Vc. Det måste dock nämnas att pilarna är utsatta i både Vl. II och Vle i det tryckta stämmaterialet (T2).
169	Fag., Cor. I, II	Anvisningen <i>ben ten.</i> tillfogad i enlighet med T1 .

178	Ob. I	Bågen saknas i A1, tillfogad i analogi med Fl. II och i enlighet med T1.
189	Cor. III	Anvisningen <i>cresc.</i> saknas i A1, tillfogad i enlighet med T1.
190	Cor. III, IV	Bågen saknas i samtliga källor. Tillfogad i analogi med träblåsarna. Bågen är tillskriven med blyerts i Göteborgs Symfonikers material.
197–203	Fag. I	I A1 och T1 är fagotterna noterade på två system, och Fag. I är fortsatt noterad i tenorklav
209	Ob. II	Accenten saknas i A1 (troligen av utrymmesskäl) men är utsatt i T1.
246	Vc.	Sista tonen i överstämman saknar b-förtecken i samtliga källor, men måste vara Ass, alltså samma tonhöjd som första tonen i nästa takt. I Göteborgs Symfonikers material är b-förtecknet infört med blyerts.
265	Fag. I	A1 har <i>ppp</i> , T1 <i>pp</i> . Utg. har valt <i>ppp</i> .
280	Vc.	Det är något oklart om andra tonen i understämman skall vara <i>cess</i> eller <i>c</i> . Varken återställningstecken eller b-förtecken är utsatt i källorna. Strikt formellt skall det vara <i>c</i> , men Ob. har <i>cess</i> i slutet av takten, och Vc. hade <i>cess</i> så nyss som på tredje slaget i föregående takt. Utg. har valt <i>c</i> .
325	Tr. I	Nyansbeteckningen saknas i både A1 och T, tillfogad av utg.
379	Ob., Cl., Fag.	Nyansbeteckningen är uttryckt <i>forte</i> . Möjligen avser Stenhammar med detta en något starkare nyans än <i>f</i> .
409		En anvisning <i>Sostenuto</i> är överstruken i A1 och förekommer inte i de tryckta källorna.
427		Repetitionssiffran 48 saknas i T1, utsatt i A1 och T2.
459	Vl. I	Anvisningen <i>fz</i> saknas i A1, T1 och T2, tillfogad i analogi med Ob. II samt Fl. och Vl. I i 452.
482–slut	Cor. III, IV, Tr.	Alla takter på denna sista sida i satsen är överkorsade och ersatta med en ny lösning som är skriven nertill på sidan. Denna nya lösning återkommer sedan i de tryckta källorna.

483	Cor. III, IV	Diminuendot är skrivet med texten <i>dim.</i> Utg. har i stället noterat med pil.
Sats 2		
1–2	Vle	I A1 finns en ändring. Ursprungligen spelade alla Vle upptakten, takt 1 och första halvan av takt 2. Nyansbeteckningen <i>p</i> vid understämmans insats är tillfogad av utg.
31	Vle	<i>p</i> saknas i T1 .
48	Cb.	Nyansbeteckningen saknas i A1 , tillfogad i enlighet med T1 .
101–104	Fag. I	Några tonhöjder var ursprungligen annorlunda. Utgåvan följer liksom T1 den ändrade versionen.
113–115	Vle	Legatobågarna saknas i A1 , tillfogade i analogi med mönstret i föregående takter samt i enlighet med T1 .
158	Cl. II	Nyansbeteckning saknas i både A1 och T1 , tillfogad i analogi med övriga.
184	Cl. I	I denna takt, som inleder ny sida, saknas både diminuendopil och slutnyans. Tillfogade i enlighet med T1 .
189	Cor. III	Det står (<i>aperto</i>) i A1 och T1 , utg. har ändrat till <i>senza sord</i> .
202	Cor. I	Legatobågen saknas i A1 och T1 , tillfogad i analogi med övriga blåsare.
216	Vc.	T1 saknar såväl bindbåge som legatobåge. Båda är utsatta i A1 och T2 .
Sats 3		
29	Vl. II	Nyansbeteckningen <i>p</i> tillfogad av utg.
41	Ob. II	Nyansbeteckningen <i>p</i> saknas i A1 , utsatt i T1 .
87	Vc., Cb.	Både A1 och T1 har <i>p</i> utsatt här. Utg. har ignorerat anvisningen då det sedan fyra takter tillbaka redan är <i>p</i> och ingen förnyelse syns vara nödvändig.

89–100	Vl. II	Stenhammar har inte angivit divisi i detta avsnitt annat än genom skaftriktningarna i 91–92.
144	Cl. II	I A1 slutar den första bågen ungefär över näst sista noten, men i T1 och på parallellstället i 171 i både A1 och T1 går den fram till sista noten i takten, där nästa båge tar vid. Detta senare har valts i utgåvan.
195	Vc.	Det står <i>unis.</i> men frågan är om Stenhammar med det menar dubbelgrepp eller om det endast betyder att trediviseringen i 187 upphör.
200	Cl. II	Första tonen är noterat b i både A1 och T1 . Troligen skall det vara h, klingande ass.
204	Cl. II	Det står endast <i>cresc.</i> , utg. har förtydligat till <i>p cresc.</i> eftersom föregående insats i 202 var markerad <i>mf</i> .
227–228	Fag.	Stenhammars komplicerade notering av diminuendot <p>har förenklats något av utg. Troligen avses ett kraftigt diminuendo på första tonen, följt av ett långsammare diminuendo till <i>p</i>.</p>
332	Timp.	Nyans saknas i A1 , utg. har tillfogat <i>mp</i> i analogi med 95 och i enlighet med T1 .
339	Cl.	Startnyans saknas i A1 , <i>p</i> tillfogat i analogi med 102 och i enlighet med T1 .
343	Timp.	Nyansbeteckn saknas i A1 , utg. har tillfogat <i>p</i> och crescendopil i analogi med 106 och i enlighet med T1 .
345–351	Vl. I, II	Några markeringar saknas i A1 : staccatopunkten i 345, accenten i 347 och tenutostrecket i 351. De har tillfogats i analogi med Fl. och Cl. samt i enlighet med T1 , därtill i analogi med parallellstället i 108–114.
351	Vc., Cb.	Accenten saknas i A1 , utg. har tillfogat den i analogi med 114 och i enlighet med T1 .
366		A1 har anvisningen <i>a Tempo</i> skriven mellan pukornas och förstaviolinernas notsystem. Den förefaller vara inskriven i efterhand och saknas i de tryckta källorna.

Sats 4

31		Fermaten står mellan de båda paustecknen i A1 , men på fjärdedelspausen i T1 . Utgåvan följer A1 .
133	Fag.	Basklaven står före första noten i A1 och T1 .
134	Cl. II, Fag. II	Staccatopunkten saknas, tillfogad i analogi med 136 och i enlighet med T1 .
136	Cl. I	Anvisningen <i>dim.</i> saknas i T1 .
191–192	Stråkar	Nyansen i Vl. I, II och Vle i 191 och i Vc. och Cb. i 192 var ursprungligen <i>f</i> , sedan tillfogade Stenhammar ett <i>m</i> före, så att nyansen i stället blev <i>mf</i> . T1 har <i>f</i> , vilket talar för att Stenhammar gjorde ändringen efter tryckningen.
214	Fag. I	De två sista tonerna saknar båge i A1 och T1 . Båge tillfogad i analogi med Cl. I och Vle.
223–225	Fag. I, Vl. I, II, Vle, Vc., Cb.	Förtydligande förtecken avseende övre drilltonerna tillfogade i Vl. I, Vc. och Cb. i 223, i Vl. II i 224 och i Fag. I och Vle i 225.
227	Cor. III	Nyansbeteckning saknas i A1 , <i>p</i> tillfogad i analogi med övriga horn samt i enlighet med T1 .
232	Vc.	Förtecknet avseende den övre drilltonen saknas i både A1 och T1 .
253–254		Frågan är om det är tonen i 253 eller pausen i 254 som skall vara markerad (<i>lunga</i>). I A1 står ordet ungefär mitt över taktstrecket mellan dessa takter, i T1 står det däremot rakt över 254. Kanske avser det båda takterna.
257		Efterslagen efter drillarna är omväxlande skrivna som 8-delar och 16-delar i A1 , men alltid som 16-delar i T1 . Det senare har följts i utgåvan.
274	Vle	Här är soloviolan inte längre utskriven. Stenhammar har endast skrivit <i>ecc. colle altre</i> .
288	Cl. I	Återställningstecknet före första efterslagstonen saknas i både A1 och T1 .

430–439	Fl., Cl., Vle	Dessa stämmor hade ursprungligen en annan utformning. Stenhammar strök sedan över noterna i 430–434 i Fl. och Cl. och i 430–439 i Vle och skrev en ny version nertill på sidorna. Det är denna som blev återgiven i T1 , och den följs även i denna utgåva.
464–465	Tr. II	I A1 går diminuendopilen bara en bit över taktstreckets, men i T1 går den ända fram till andra noten. I A1 är det mycket trångt mellan den låga noten i Tr. II och den höga i Tbn. I, och det fanns knappast plats att dra pilen längre åt höger. Det förefaller dock troligt att diminuendot skall fortsätta i 465, så som det är markerat i Tr. I i 469 och i Tbn. I i 467 och 471.
464	Vc., Cb.	A1 har <i>sempre ff</i> , T1 har <i>sempre f</i> . Utg. har följt A .
468–469	Tr. II	Här går diminuendopilen bara litet förbi taktstreckets av samma orsak som i 465. I Tr. I går den längre in i takten och i T1 går den fram till andra noten. Det senare har följts i utgåvan.
493	Ob. II	Slutnyansen <i>p</i> tillfogad av utg.
506	Cor. IV	Anvisningen <i>cresc.</i> saknas i A1 , tillfogad i analogi med övriga horn samt i enlighet med T1 .
579, 634	Vl. I, II, Vle	Här är Stenhammar oprecis med placeringen av nyansen <i>p</i> . I 579 är <i>p</i> tydligt placerat på tredje fjärdedelen i Vl. I och Vle, och det förefaller också naturligt att den svaga nyansen skall infalla efter pausen. Men i Vl. II är <i>p</i> placerat mitt emellan tredje och fjärde noterna, och i T1 står det under fjärde noten. I 634 står <i>p</i> tämligen rakt under tredje fjärdedelen i Vl. II och Vle men längre till höger i Vl. I. Här har T1 satt ut <i>p</i> på tredje fjärdedelen i Vle men på fjärde i Vl. I och II. Enligt utgivarens mening bör dessa två ställen vara lika, 634 är en ren transponering av 579. Utg. har valt att sätta ut <i>p</i> på tredje fjärdedelen i alla tre stämmorna.
595	Cor. II, IV	Slutnyans ej angiven, vare sig i A1 eller T1 . Utg. föreslår <i>fz</i> i analogi med 607 och Cor. I, II i 650.
601	Vl. I	Förtecknen tillfogade av utg.
634	Vl. I, Vl. II, Vle	Se kommentar till 579.
646	Vle	Både A1 och T1 har <i>p</i> utsatt på tredje noten, men utg. har flyttat nyansen till andra noten i analogi med 591 och Vl. II i 603.

- 673–674 Vc. Nyansen *ppp* står precis på taktstrecket mellan dessa takter.
- 684 Den ursprungliga tempobeteckningen i A1 var *Meno mosso*, sedan ändrad till *Poco sostenuto*.
- 731, 733 Ob. I I T1 är sista tonen i dessa takter h2, vilket förmodligen är felaktigt. Utgåvan följer A1.